

Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo

Información xeral do centro

Pode atopar toda a información do centro e as titulacións na páxina web:

<https://fccxxt.webs.uvigo.es>

Grao en Dereito

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V08G081V01601	Dereito procesual penal	1c	6
V08G081V01701	Dereito financeiro e tributario II	1c	6
V08G081V01702	Dereito mercantil II	1c	6
V08G081V01931	Dereito concursal	1c	6
V08G081V01932	Propiedade industrial e competencia	1c	6
V08G081V01933	Métodos alternativos de resolución de conflitos no ámbito empresarial	1c	6
V08G081V01934	Responsabilidade civil da actividade empresarial e profesional	2c	6
V08G081V01935	Dereito marítimo	2c	6
V08G081V01936	Dereito do comercio internacional	2c	6
V08G081V01937	Tutela procesual do crédito	2c	6
V08G081V01941	Dereito penal de empresa	1c	6
V08G081V01942	Dereito da seguridade social	1c	6
V08G081V01943	Responsabilidade penal e administrativa no ámbito financeiro-tributario	1c	6
V08G081V01944	Réxime fiscal da empresa	2c	6
V08G081V01945	Dereito administrativo económico	2c	6
V08G081V01946	Constitución económica	2c	6

V08G081V01947	Réxime xurídico da responsabilidade patrimonial da administración (contractual e extracontractual)	2c	6
V08G081V01981	Prácticas externas	2c	6
V08G081V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito procesual penal**

Materia	Dereito procesual penal			
Código	V08G081V01601			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Farto Piay, Tomás			
Profesorado	Espino Hernández, Luis Diego Farto Piay, Tomás Sarabia García, María Jesús			
Correo-e	tfarto@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Na materia Dereito Procesal Penal estúdanse as institucións básicas do proceso penal, como instrumento tendente á investigación e enxuízamento das condutas delituosas, así como o funcionamento práctico do mesmo nas súas diversas modalidades procedimentais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C28	CE34 - Coñecer as institucións básicas do proceso penal e o funcionamento práctico do mesmo nas súas diversas modalidades procedimentais.
C29	CE35 - Ser capaz de identificar os problemas xurídicos-procesuais de carácter penal e abordar a súa solución mediante a interpretación e aplicación crítica da normativa procesual penal
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O coñecemento por parte do estudante das institucións básicas do proceso penal así como familiarizarse co funcionamento práctico do mesmo nas súas diversas modalidades procedimentais.	A2	B1	C28	D1
	A3	B2	C29	D3
	A4	B3		D4
	A5	B4		D5

Contidos

Tema

I.- O PROCESO PENAL ESPAÑOL

- 1.- Principios informadores do proceso penal.
- 2.- Competencia dos órganos jurisdiccionales penais.
- 3.- Partes procesales.
- 4.- Obxecto do proceso penal.
- 5.- Formas de incoación do proceso penal: denuncia, querrela, ateigado.
- 6.- Fase de instrución: dilixencias de investigación, anticipación e aseguramiento da proba.
- 7.- Fase intermedia: sobreseimiento e apertura do xuízo oral.
- 8.- Xuízo oral e proba.
- 9.- Sentenza penal.
- 10.- Efectos do proceso penal.
- 11.- Recursos.
- 12.- Medidas cautelares.
- 13.- Ejecución penal.

II.- PROCESOS PENAIS ESPECIAIS

- 1.- Enxuízamento rápido de delitos.
- 2.- Proceso por aceptación de decreto.
- 3.- Procedemento ante o Tribunal do Xurado
- 4.- Procedemento para o xuízo sobre delitos leves.
- 5.- Proceso penal de menores

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	34.5	62.5	97
Seminario	15	34	49
Exame de preguntas obxectivas	1.5	0	1.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1.5	0	1.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	No horario de tutorías fixado polo profesor/a e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor/a as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou cos exercicios e casos prácticos propostos.
Seminario	No horario de tutorías fixado polo profesor/a e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor/a as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou cos exercicios e casos prácticos propostos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Ao longo do cuatrimestre realizaranse nas datas indicadas na planificación docente 2 probas tipo test. Estas probas non liberan materia de cara ao exame final.	30	A2 B1 C28 D3 A3 B3 C29 D5 A5 B4
Exame de preguntas de desenvolvemento	Na data fixada no calendario oficial de exames, realizarase un exame teórico oral ou escrito, que comprende toda a materia.	40	A2 B1 C28 D1 A3 B2 D3 A4 B3 D5 A5 B4
Resolución de problemas e/ou exercicios	Na data indicada no calendario oficial de exames realizarase unha proba de carácter práctico consistente no estudo dun caso.	30	A2 B1 C28 D1 A3 B3 C29 D3 A5 B4 D4 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na materia Dereito Procesal Penal seguiranse dous sistemas de avaliación, tanto na primeira convocatoria (maio/xuño) como na segunda (xullo): avaliación continua ou exame final.

1º.- AVALIACIÓN CONTINUA. Para poder optar por este sistema, o/a alumno/a deberá acreditar asistencia ao 80 % das clases teóricas e prácticas. O sistema de avaliación continua consistirá en: a) 2 probas teóricas tipo test, que se realizarán nas datas indicadas na planificación docente que se proporcionará aos alumnos ao comezo de curso; a nota media obtida nestas probas representará o 30% da cualificación final. b) 1 proba práctica escrita, que se realizará na data indicada no calendario oficial de exames que representará o 30% da cualificación final. c) 1 proba teórica oral ou escrita, sobre toda a materia, que se realizará na data fixada no calendario oficial de exames e que representará o 40% da cualificación final.

En calquera caso, para que se entenda superada a materia, é necesario obter nesta proba teórica polo menos un 5 sobre 10. De non alcanzarse esta nota mínima de 5 sobre 10, non se procederá ao cómputo da avaliación continua e a nota final corresponderase coa nota obtida na proba teórica.

Notas importantes: a) Para ser evaluado conforme ao sistema de avaliación continua, o/a alumno/a deberá realizar a proba teórica (oral ou escrita), a proba práctica escrita e, polo menos, unha das probas teóricas tipo test. b) Os/as alumnos/as que sigan o sistema de avaliación continua e que non superen a materia na primeira convocatoria (maio/xuño), de facer á segunda convocatoria (xullo) poderán optar por: - Que se lles manteña a cualificación obtida nas probas tipo test e na proba práctica realizadas durante o curso (se ambas constan aprobadas), nese caso o exame consistiría nunha proba teórica oral ou escrita sobre toda a materia, que representará o 40% da cualificación final, e na que deberán obter polo menos un 5 sobre 10 para entender superada a materia. - Facer un exame final nos termos que se indican a continuación.

No caso de que sexa necesario realizar a un ou varios alumnos calquera das probas en data distinta das previstas no cronograma ou no calendario oficial, poderá substituírse por un exame oral sobre o contido obxecto de avaliación.

2º.- EXAME FINAL. Os/as alumnos que decidan non seguir o sistema de avaliación continua ou que non realicen as actividades necesarias para ser avaliados conforme a este sistema, serán avaliados cun exame final, que se realizará na data fixada no calendario oficial de exames e que representará o 100% da cualificación final. O devandito exame constará de: a) Unha proba práctica escrita, consistente no estudo dun caso. Esta proba práctica representará o 20% da cualificación final. b) Unha proba teórica oral ou escrita sobre toda a materia, que representará o 80% da cualificación final.

Nota importante: para poder superar a materia a través do exame final, o/a alumno/a terá que superar as dúas partes do exame. É dicir, na proba práctica, terá que obter polo menos un 1 sobre 2; e, na proba teórica, un 4 sobre 8.

No caso de que sexa necesario realizar a un ou varios alumnos calquera das probas en data distinta das previstas no cronograma ou no calendario oficial, poderá substituírse por un exame oral sobre o contido obxecto de avaliación.

3º.- CONVOCATORIA DE FIN DE CARREIRA. Na convocatoria de fin de carreira o sistema de avaliación será o de exame final nos termos expostos anteriormente.

OUTRAS INDICACIÓNS

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o presente curso académico e publicadas na web da Facultade.

No caso de que sexa necesario realizar a un ou varios alumnos calquera das probas en data distinta das previstas no cronograma ou no calendario oficial, poderá substituírse por un exame oral sobre o contido obxecto de avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

MORENO CATENA, V.; CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., **Derecho Procesal Penal**, Tirant lo Blanch, ÚLTIMA EDICIÓN

GÓMEZ COLOMER, J.L.; BARONA VILAR, S. (Coords.), **Proceso Penal. Derecho Procesal III**, Tirant lo Blanch, ÚLTIMA EDICIÓN

GIMENO SENDRA, V., **Derecho Procesal Penal**, Tirant lo Blanch, ÚLTIMA EDICIÓN

ASENCIO MELLADO, J.M., **Derecho Procesal Penal**, Tirant lo Blanch, ÚLTIMA EDICIÓN

ALONSO-CUEVILLAS Y SAYROL, J. (Dir.), **El nuevo proceso penal tras las reformas de 2015**, Atelier, ÚLTIMA EDICIÓN

Bibliografía Complementaria

MORENO CATENA, V., (Dir.), **El proceso penal. Doctrina, jurisprudencia y formularios (5 vols.)**, Tirant lo Blanch, ÚLTIMA EDICIÓN

CONDE-PUMPIDO FERREIRO, C., **Comentarios a la Ley de Enjuiciamiento Criminal y otras leyes del proceso penal (6 vols.)**, Tirant lo Blanch, ÚLTIMA EDICIÓN

GÓMEZ COLOMER, J.L. (Coord.), **Prueba y proceso penal**, Tirant lo Blanch, ÚLTIMA EDICIÓN

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Sistema xudicial español e proceso civil/V08G081V01403

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito financeiro e tributario II**

Materia	Dereito financeiro e tributario II			
Código	V08G081V01701			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Muleiro Parada, Luís Miguel			
Profesorado	Barreiro Carril, María Cruz Muleiro Parada, Luís Miguel Ruiz Hidalgo, María del Carmen			
Correo-e	lmuleiro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia "Dereito Financeiro e Tributario II" impártese en 4º Curso do Grao en Dereito, e constitúe a denominada "Parte especial" do Dereito tributario". O seu contido céntrase na análise xurídica dos diferentes tributos que conforman o sistema tributario español nos tres niveles de organización territorial: estatal, autonómico e local. Esta materia aborda o estudo dos tributos en particular, polo que é necesario que o alumno coñeza as institucións fundamentais do Dereito privado e do Dereito público que lle permitan comprender a tributación de determinados contratos civís, mercantís, laborais ou administrativos. Ademais, é imprescindible que o estudante superase a materia "Dereito financeiro e tributario I", de 3º Curso, xa que a completa comprensión da materia complétase coa mencionada materia.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C20	CE26 - Coñecer os principais impostos do sistema tributario estatal, autonómico e local
C21	CE27 - Ser capaz de identificar os elementos esenciais dos devanditos impostos (feito imponible, suxeitos pasivos, etc), así como saber aplicar as súas regras de cuantificación e de determinación da débeda tributaria
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer, interpretar e aplicar as normas reguladoras do sistema tributario español	A1	B1	C20	D1
	A2	B2	C21	D3
	A3	B3		D4
	A4	B4		D5
	A5			

Contidos	
Tema	
*I.- INTRODUCCIÓN.	1.- O sistema tributario español. Evolución histórica. Situación actual.
*II.- IMPOSTOS DIRECTOS.	2.- Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas. 3.- Imposto sobre Sociedades. 4.- Imposto sobre a Renda do Non Residentes. 5.- Imposto sobre o Patrimonio. 6.- Imposto sobre Sucesións e Doazóns.
*III.- IMPOSTOS INDIRECTOS.	7.- Imposto sobre Transmisións Patrimoniais *Onerosas e Actos Xurídicos Documentados. 8.- Imposto sobre o Valor Engadido. 9.- Impostos Especiais. 10.- Outros impostos indirectos.
*IV.- TRIBUTOS DAS COMUNIDADES AUTÓNOMAS.	11.- Tributos propios. 12.- Tributos cedidos.
*V.- IMPOSTOS DAS CORPORACIÓNS LOCAIS.	13.- Imposto sobre Bens Inmóbles. 14.- Imposto sobre Actividades Económicas. 15.- Imposto sobre Vehículos de Tracción Mecánica. 16.- Imposto sobre Instalacións, Construcións e Obras. 17.- Imposto sobre o Incremento de Valor dos Terreos de Natureza Urbana.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	33	32	65
Seminario	12	35	47
Aprendizaxe-servizo	0	15	15
Exame de preguntas de desenvolvemento	6	17	23
Observación sistemática	0	0	0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Aprendizaxe-servizo	O alumnado poderá participar voluntariamente en actividades titorizadas de aprendizaxe-servizo. A aplicación desta metodoloxía queda condicionada á súa aprobación na convocatoria ApS 24-25.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderanse e resolveranse dúbidas do alumnado respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que foran propostos para adquirir as competencias perseguidas. As sesións de tutorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia) baixo a modalidade de concertación previa
Seminario	Atenderanse e resolveranse dúbidas do alumnado respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que foran propostos para adquirir as competencias perseguidas. As sesións de tutorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia) baixo a modalidade de concertación previa.
Aprendizaxe-servizo	As persoas que opten por este sistema contarán coa implicación do profesorado para alcanzar con éxito o obxectivo proposto. A aplicación desta metodoloxía queda condicionada á súa aprobación na convocatoria ApS 24-25.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Aprendizaxe-servizo	O alumnado poderá participar voluntariamente en actividades titorizadas de aprendizaxe-servizo. A aplicación desta metodoloxía queda condicionada á súa aprobación na convocatoria ApS 24-25.	Se calificará conjuntamente con la asistencia y participación en el 20 por ciento de la nota de evaluación continua.	A1 B1 C20 D1 A2 B2 C21 D3 A3 B3 D4 A4 B4 D5 A5
Exame de preguntas de desenvolvemento	O/a alumno/a que se acolla ao sistema de avaliación continua será avaliado conforme aos seguintes criterios: 1ª) Primeira proba parcial, realizarase a metade de cuadrimestre (40%), 2ª) Segunda proba parcial, realizarase ao final do cuadrimestre (40%). Os/as alumnos/as de avaliación global: a súa cualificación estará integrada polo 100% da cualificación obtida no exame escrito, que será diferente ao que realice o alumnado de avaliación continua. No exame de avaliación global avaliaránselles de todas as competencias.	40 por ciento cada prueba. 80	A1 B1 C20 D1 A2 B2 C21 D3 A3 B3 D4 A4 B4 D5 A5
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada e sistemática para describir e rexistrar as manifestacións do comportamento do alumnado. Para os efectos de poder realizar esta última avaliación controlarase a asistencia a clase e a participación activa.	20	A1 B1 C20 D1 A2 B2 C21 D3 A3 B3 D4 A4 B4 D5 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O temario que figura no apartado de contidos constitúe unha versión resumida das leccións que serán obxecto de exame.

Oportunamente, ao comezo do curso académico, proporcionaráselle ao alumnado un temario máis detallado cos epígrafes que conforman cada lección.

1.-Segundo se establece no Regulamento sobre a avaliación, a cualificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado (aprobado polo Claustro da Universidade de Vigo o 18 de abril de 2023), o/o alumno/para deberá manifestar a súa intención de non acollerse ao sistema de avaliación continua conforme ao procedemento e na data establecidos polos órganos competentes do Centro. No caso de que o Centro non determine unha data concreta, indícarase polos profesores en primeiro día de clase.

2.- O/a alumno/a que se acolla ao sistema de avaliación continua será avaliado conforme aos seguintes criterios: 1ª) Primeira proba parcial, realizarase a metade de cuadrimestre (40%), 2ª) Segunda proba parcial, realizarase ao final do cuadrimestre (40%), 3ª) Asistencia regular, participación activa en clase e actividades organizadas pola área de Dereito Financeiro e Tributario (20%). Para os efectos de poder realizar esta última avaliación controlarase a asistencia a clase e a participación activa.

As dúas probas parciais escritas son obrigatorias, realizadas ambas as en período lectivo. Cada unha destas dúas probas parciais é liberatoria sempre que o/a alumno/a alcance unha cualificación mínima de 5 sobre 10, de xeito que superando ambas as probas non estará obrigado a realizar o exame ou proba final, como requisito para superar a materia. Se só supera unha proba das dúas, a nota obtida mantense tanto para a primeira como para a segunda oportunidade de exame. O alumno debe examinarse da materia non superada.

3.- Os/as alumnos/as de avaliación global: a súa cualificación estará integrada polo 100% da cualificación obtida no exame escrito, que será diferente ao que realice o alumnado de avaliación continua. No exame de avaliación global avaliaránselles de todas as competencias.

4.- O exame final de primeira e segunda oportunidade realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para ese efecto pola Xunta de Facultade para o curso académico 2024/2025.

A nota do exame final será a suma das notas obtidas segundo os criterios e porcentaxes anteriormente establecidas:

- Alumnado que siga a avaliación continua terá que superar as probas parciais cunha cualificación mínima de 5 sobre 10, e en caso contrario deberase examinar en primeira ou segunda oportunidade da materia non superada, e na/s parte/s non superadas deberá alcanzar a cualificación mínima de 5 sobre 10. Á cualificación ponderada de ambas as probas sumaráselle a nota obtida pola asistencia, participación en clase e en actividades organizadas pola área de Dereito Financeiro e Tributario.

Se non se superan as dúas probas parciais coa cualificación mínima de 5 sobre 10, entenderase non superada a materia e na acta reflectirase unicamente a nota obtida pola asistencia, participación activa en clase e actividades organizadas pola

área de Dereito Financeiro e Tributario.

Así mesmo, aos exames de primeira e segunda oportunidade poñerán concorrer o alumnado que superase as dúas probas parciais de avaliación continua realizadas durante o cuadrimestre para subir nota.

- Alumnado con avaliación global: a súa cualificación estará integrada polo 100% do exame final sendo diferente ao que realicen os/as alumnos/as de avaliación continua.

ADVERTENCIA ESPECÍFICA PARA OS/AS ALUMNOS/AS QUE CONCORRAN Á CONVOCATORIA DE FIN DE CARRERA: No exame de Fin de Carreira a nota final estará integrada polo 100% da cualificación obtida no exame escrito. O exame de Fin de Carreira realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para ese efecto pola Xunta de Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

PÉREZ ROYO, F (DIRECTOR), GARCÍA BERRO, F., PÉREZ ROYO,I., ESCRIBANO, F., CUBERO TRILLO, A., CARRASC, **Curso de Derecho Tributario. Parte especial**, 18ª ed, Tecnos, 2024

Código Tributario, 31ª ed., Thomson-Reuters Aranzadi, 2024

MERINO JARA, I. Y LUCAS DURÁN, M. (Y OTROS), **Derecho Tributario. Parte Especial**, última ed., Tecnos,

Legislación básica del Sistema tributario Español, última ed., Tecnos, 2024

Bibliografía Complementaria

CAZORLA PRIETO, LM.; CHICO DE LA CÁMARA, P., **Introducción al sistema tributario español**, última ed, Aranzadi, MALVAREZ PASCUAL, LA; RAMIREZ GOMEZ, S.; SANCHEZ PINO, Aj., **Lecciones del sistema fiscal español**, última ed., Tecnos,

MELLADO BENAVENTE, F.; ARGENTE ALVAREZ,J., **MANUAL PRÁCTICO SOBRE EL IMPUESTO SOBRE SOCIEDADES**, Última Edición, CISS KLUWER,

BARREIRO CARRIL, MC., **Los impuestos directos y el Derecho de la Unión Europea. La armonización realizada por el TJUE**, IEF, 2012

RAMOS PRIETO, J. (Coordinador), **Erosión de la Base Imponible y traslado de beneficios: estudios sobre el plan BEPS de la OCDE**, Thomson-Reuters, Aranzadi, 2016

PITA GRANDAL, A.M (Coordinadora), **Estudios sobre la Financiación de los Puertos**, Marcial Pons, 2017

RAMOS PRIETO, J.; HORNERO MÉNDEZ, J.M., **Derecho y Fiscalidad de las Sucesiones Mortis Causa en España: una perspectiva multidisciplinar**, Thomson-Reuters Aranzadi, 2016

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Réxime fiscal da empresa/V08G081V01944

Responsabilidade penal e administrativa no ámbito financeiro-tributario/V08G081V01943

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito mercantil II/V08G081V01702

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito civil I. Obrigas e contratos/V08G081V01301

Dereito civil II. Dereitos reais/V08G081V01404

Dereito civil III. Familia e sucesións/V08G081V01501

Dereito financeiro e tributario I/V08G081V01603

Dereito mercantil I/V08G081V01502

Outros comentarios

No Programa conxunto de estudos oficiais de Grao en Administración de Empresas e Grao en Dereito impártese no 1º cuadrimestre do 5º Curso polo mesmo profesorado que o Grao en Dereito.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito mercantil II**

Materia	Dereito mercantil II			
Código	V08G081V01702			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Tato Plaza, Anxo			
Profesorado	Costas Martínez, María del Carmen Fernández Carballo-Calero, Pablo Ignacio Louredo Casado, Sara Tato Plaza, Anxo			
Correo-e	atato@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Dereito Mercantil II céntrase no estudo daquelas principais ferramentas que o empresariado utiliza para actuar no mercado: os contratos mercantís e os títulos valores.			
	Entre os numerosos contratos, o programa céntrase naqueles que, pola súa maior utilización son usualmente utilizados na práctica.			
	No que atinxe aos títulos valores o temario focalízase, fundamentalmente, na letra de cambio dado que a súa normativa serve como referencia tanto ao cheque como o pagaré.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C5	CE5 - Coñecer a regulación dos títulos-valores e dos contratos mercantís
C6	CE6 - Saber interpretar e aplicar as normas relativas aos títulos valores e contratos mercantís
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer os principais contratos mercantís, títulos-valores e demais instrumentos de pago e ser capaz de aplicar ditos coñecementos no tráfico mercantil	A2	B1	C5	D3
	A3	B2	C6	D5
	A4	B4		
	A5			

Contidos

Tema

Contratación mercantil	Nocións xerais sobre contratación mercantil. A compraventa mercantil. Os contratos de distribución Os contratos de colaboración. O contrato de transporte. Os contratos de financiación. Os contratos de custodia e garantía. Os contratos turísticos. A contratación no mercado de crédito. A contratación no mercado de valores. O contrato de seguro.
Instrumentos de pago e crédito na contratación mercantil	A categoría dos títulos valor. Nocións xerais e emisión da letra de cambio. Aceptación, circulación e aval da letra de cambio. Pago da letra. O cheque e o pagaré. As tarxetas de crédito Outros instrumentos de pago na contratación mercantil contemporánea.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	90	126
Seminario	12	0	12
Estudo de casos	12	0	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación dos epígrafes segundo un esquema de presentación e conclusións
Seminario	Presentación polos alumnos dun traballo sobre un tema previamente asignado
Estudo de casos	Alternando cas sesións maxistras (clases de teoría) plantexanse casos prácticos que serán resoltos en grupo en horario de clase utilizando a documentación entregada polo docente.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Tutorías personalizadas nos horarios publicados na páxina web da Facultade. Atención personalizada durante a celebración das prácticas en clase
Estudo de casos	Tutorías personalizadas nos horarios publicados na páxina web da Facultade. Atención personalizada durante a celebración das prácticas na clase
Seminario	Tutorías personalizadas nos horarios publicados na páxina web da Facultade. Atención personalizada durante a celebración das prácticas na clase

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Lección maxistral	Ao final das clases o alumnado terá que realizar dúas probas teórico prácticas, correspondendo a primeira delas aos temas propios de contratación mercantil e a segunda aos temas propios de títulos valores. Estas probas combinarán preguntas teóricas e supostos prácticos. Cada unha destas dúas probas será puntuada con 3,5 puntos.	70	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4	C5 C6	D3 D5
Seminario	Presentación dun traballo sobre un tema previamente asignado	10	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4	C5 C6	D3 D5
Estudo de casos	Ao longo do cuatrimestre realizaranse dous test sobre as cuestións plantexadas nas clases prácticas. A nota máxima por esta actividade serán dous puntos.	20	A2 A3 A5	B4	C5 C6	D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para acollerse ao sistema de avaliación continua o alumno/a terá que asistir regularmente a clase (teórica e práctica). Para estes efectos, realizaranse controis aleatorios de asistencia e considerarase que un alumno/a incumpriu este requisito se

acumula máis de dúas faltas de asistencia sen xustificar.

Para superar a materia mediante o sistema de avaliación continua, o alumnado terá que obter un mínimo de 1,5 puntos no conxunto das probas consistentes nos test e no seminario, e un mínimo 3,5 puntos nas dúas probas teórico prácticas que se formularan unha vez finalizado o período de clases.

Entenderase que un alumno/a acóllese ao sistema de avaliación continua cando realice algunha das probas mencionadas (test, seminario o proba teórico práctica). Non resulta posible renunciar á avaliación continua unha vez realizada algunha das probas mencionadas.

O alumnado que non se acolla ao sistema de sistema de avaliación continua terá que realizar un exame final, que combinará preguntas teóricas e prácticas, ao que lle asignará o 100% da nota.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Fernando Sánchez Calero, **Principios de Derecho Mercanti, vol. II**, Última,

Guillermo Jiménez Sánchez, **Derecho Mercantil, Tomo II**, Última,

Aurelio Menéndez / Angel Rojo, **Lecciones de Derecho Mercantil, Tomo II**, Última,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito mercantil I/V08G081V01502

Outros comentarios

Para profundizar nos contidos de esta materia recoméndase cursar no 4º curso as asignaturas optativas ""Dereito do comercio internacional", "Dereito concursal", "Propiedade industrial e competencia" e "Dereito Marítimo".

Observacións: No Programa conxunto de Estudos Oficiais no Grado en Administración e Dirección de Empresas-Grado en Dereito, esta materia impartese no 1º cuatrimestre del 5 curso e o profesor responsable é Anxo Tato Plaza (atato@uvigo.es)

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito concursal**

Materia	Dereito concursal			
Código	V08G081V01931			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Louredo Casado, Sara			
Profesorado	Costas Martínez, María del Carmen Louredo Casado, Sara			
Correo-e	saralouredo@uvigo.es			
Web				
Descrición	Análise do réxime xurídico vixente do concurso de acredores no ordeamento español xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C52	CEI 5 - Coñecer os elementos fundamentais do proceso concursal desde o seu inicio ata a súa finalización.
C53	CEI 6 - Saber interpretar e aplicar as normas mediante as cales a lexislación concursal disciplina os procesos de insolvencia.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer en profundidade as características do proceso concursal e ser capaz de redactar e comprender os documentos básicos que se manexan nun concurso de acredores	A2	B1	C52	D3
	A3	B2	C53	D5
	A4	B4		
	A5			

Contidos

Tema	
A administración concursal	- Composición e nomeamento - Funcións máis relevantes - Responsabilidade esixible
Declaración de concurso e efectos	- Presupostos da declaración - Auto de declaración - Efectos do concurso no deudor/a e nos contratos
A masa activa	- Concepto - Determinación - Accións de reintegro - Créditos contra a masa
A masa pasiva	- Concepto - Clasificación de créditos: privilexiados, ordinarios e subordinados
Finalización do concurso	- Convenio cos acredores: maiorías, efectos, etc. - Liquidación e extinción da empresa

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	80	100
Resolución de problemas	10	0	10
Foros de discusión	5	0	5
Exame de preguntas obxectivas	1.5	0	1.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	19	14.5	33.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Explicación dos epígrafes do programa seguindo un esquema de presentación e conclusións
Resolución de problemas	Realización de actividades prácticas (casos, lecturas, encontros con expertos).
Foros de discusión	Organización dun ciclo práctico sobre as saídas profesionais e principais problemáticas que afrontan os profesionais relacionados co concurso de acredores: xuíces, administradores/as concursais e avogados/as do concurso. Previsiblemente, serán tres conferencias ao longo do cuadrimestre.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Titorías personalizadas nos horarios publicados na páxina web da Facultade
Resolución de problemas	Titorías personalizadas nos horarios publicados na páxina web da Facultade. Atención personalizada durante a celebración das prácticas na clase
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	O alumnado pode asistir igualmente ás titorías mencionadas para a preparación desta proba.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Durante a mesma clase práctica na que se desenvolve o caso poderanse plantexar todas as dúbidas asociadas ao exercicio

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas	Da primeira parte da materia, se realizarán distintas actividades no marco das prácticas de laboratorio, as cales terán unha puntuación máxima de 3 puntos.	30	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4	C52 C53	D3 D5
Exame de preguntas obxectivas	Se plantexarán entre 4 e 6 preguntas de resposta curta para avaliar os coñecementos adquiridos	40	A2 A3 A4 A5	B1 B2	C52 C53	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Da segunda parte da materia, se plantexarán unha serie de casos prácticos, titorizados pola profesora para debater en clase ou entregar por escrito, que contarán un máximo de 3 puntos	30	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4	C52 C53	D3 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación será o de continua. Para acollerse ao sistema de avaliación continua o alumno/a deberá asistir regularmente a clase. Para estes efectos, realizaranse controis aleatorios de asistencia e considerarase que un alumno/a incumpriu este requisito se acumula máis de tres faltas de asistencia sen xustificar.

Nese sistema de avaliación continua, para aprobar a asignatura esíxese acudir á proba final ou exame de preguntas obxectivas e obter un mínimo de 2 puntos sobre 4. As notas da avaliación continua gárdanse ata a convocatoria de xullo do curso académico seguinte -incluso nunha eventual participación na convocatoria de fin de carreira-.

Os alumnos/as que -por circunstancias excepcionais- non realicen a avaliación continua, farán un exame final que contará o 100% da nota, dividido do seguinte xeito: unha parte teórica (cunha calificación máxima do 60%) xunto cun exame con

casos prácticos relativos ás materias explicadas durante o curso (cunha calificación máxima do 40%). Do mesmo modo será avaliado o alumnado que participe nunha convocatoria de fin de carreira que non corresponda ao curso inmediatamente seguinte no que teña cursado esta materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Juana Pulgar Ezquerro (Dir.), **Manual de Derecho Concursal**, Última, La Ley,

Marta Flores Segura y Mª Luisa Muñoz Paredes, **Lecciones de Derecho Concursal**, Última, Civitas,

Bibliografía Complementaria

Pedro Rebollo Díaz, **Introducción al Derecho Concursal**, Bosch Barcelona (online),

Ana Belén Campuzano Laguillo, **Esquemas de Derecho Concursal**, Última, Tirant lo Blanch,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito mercantil II/V08G081V01702

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito mercantil I/V08G081V01502

DATOS IDENTIFICATIVOS**Propiedade industrial e competencia**

Materia	Propiedade industrial e competencia			
Código	V08G081V01932			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Fernández Carballo-Calero, Pablo Ignacio			
Profesorado	Costas Comesaña, Julio Fernández Carballo-Calero, Pablo Ignacio Tato Plaza, Anxo			
Correo-e	pcarballocalero@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia ten por finalidade explicar os principios básicos que rixen os dereitos de propiedade industrial e o dereito da competencia (tanto na súa vertente antitrust como desleal).			
	A docencia teórica complementábase con prácticas e traballos de seminario focalizados nos aspectos que xeneran mais litixiosidade			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C50	CEI 3 - Coñecer a protección dos signos distintivos e invencións e as normas que disciplinan a competencia dos empresarios no mercado.
C51	CEI 4 - Saber interpretar e aplicar as normas relativas aos signos distintivos e invencións e as normas de defensa da competencia e competencia desleal.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer o réxime xurídico das invencións e os signos distintivos da empresa, así como a regulación da competencia dende a perspectiva do dereito antitrust e o dereito contra a competencia desleal	A2 B1 C50 D3 A3 B2 C51 D5 A4 B4 A5

Contidos

Tema	
Dereito antitrust	- Conductas prohibidas e sometidas a control - Órganos de defensa da competencia
Dereito contra a competencia desleal	- Actos de competencia desleal - Accións
Signos distintivos	- Marcas - Nomes comerciais

Invenções

- Patentes
- Modelos de utilidade
- Diseño industrial

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	97.5	133.5
Resolución de problemas	15	0	15
Resolución de problemas e/ou exercicios	1.5	0	1.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación dos epígrafes do programa seguindo un esquema de presentación e conclusións
Resolución de problemas	Resolución de actividades prácticas (casos, lecturas, encontros con expertos)

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Titorías personalizadas nos horarios publicados na páxina web da Facultade
Resolución de problemas	Titorías personalizadas nos horarios publicados na páxina web da Facultade. Atención personalizada durante a celebración das prácticas na clase

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Plantexaranse casos prácticos e exercicios en materia de marcas e competencia desleal, asignándose un máximo de 4 puntos	40	A2 B1 C50 D3 A3 B2 C51 D5 A4 B4 A5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Plantexaranse casos prácticos e exercicios en materia de defensa da competencia asignándose un máximo de 3 puntos Asimesmo, plantexaranse casos prácticos e exercicios en materia de patentes e modelos, asignándose un máximo de 3 puntos	60	A2 B1 C50 A3 B2 C51 A4 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación da asignatura dividirase entre avaliación final (6 puntos) e avaliación continua (4 puntos) Para a avaliación final, realizaranse tres probas: Unha sobre Dereito da competencia desleal e Dereito de marcas (3 puntos) outra sobre Defensa da Competencia (1.5) e outra sobre patentes e resto de invencións (1.5 puntos) Será imprescindible aprobar cada unha das probas nas que consiste a avaliación final.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bercovitz, A., **Apuntes de Derecho Mercantil**, Última, Aranzadi,

Fernández Novoa, Otero Lastres, Botana Agra, **Manual de la Propiedad Industrial**, 3ª, Marcial Pons, 2017

Bercovitz Rodríguez-Cano, Rodrigo y otros, **Manual de la Propiedad intelectual**, Última, Tirant Lo blanch,

Palao Moreno, Palau Ramírez (dirs), **Comentarios a la Ley de Propiedad Intelectual**, Tirant Lo Blanch, 2017

AA.VV, **Comentario a al Ley de Defensa de la Competencia**, Última, Civitas,

Bibliografía Complementaria

Tato Plaza, Fernández Carballo, Herera Petrus, **La reforma de la Ley de Competencia Desleal**, La Ley, 2010

García-Cruces, J.A. (Dir.), **Tratado de Derecho de la Competencia y de la Publicidad, 2 Tomos**, Tirant Lo blanch, 2014

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito mercantil I/V08G081V01502

DATOS IDENTIFICATIVOS**Métodos alternativos de resolución de conflictos no ámbito empresarial**

Materia	Métodos alternativos de resolución de conflictos no ámbito empresarial			
Código	V08G081V01933			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público Dpto. Externo			
Coordinador/a	Otero Otero, Blanca			
Profesorado	Otero Otero, Blanca			
Correo-e	blotero@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia estúdase o réxime xurídico dos medios alternativos de resolución de conflitos (MASC ou ADR) de uso máis habitual no ámbito empresarial, en particular, a mediación mercantil e a arbitraje			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C80	CEI 33 - Coñecer as particularidades do réxime xurídico dos métodos alternativos de solución de conflitos (MASC).
C81	CEI 34 - Ser capaz de identificar a canle extraprocesual máis adecuado para a solución eficaz dos distintos tipos de conflitos que xorden no ámbito empresarial, e de interpretar e aplicar correctamente o seu específico réxime xurídico.
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer os métodos alternativos de solución de conflitos que sexan máis adecuados para resolver os conflitos que xurdan no ámbito empresarial	A2	B1	C80	D1
	A3	B2	C81	D3
	A4	B3		D4
	A5	B4		D5

Contidos

Tema

TEMA 1. MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS NO ÁMBITO DA EMPRESA.	<ol style="list-style-type: none"> 1. O conflito na empresa e os distintos métodos de resolución: autotutela, autocomposición, heterocomposición. 2. Movemento de ADR: outra forma de resolución de conflitos. 3. Distintas manifestacións de ADR.
TEMA 2. A MEDIACIÓN EN ASUNTOS CIVÍS E MERCANTÍS.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regulación. Lei 5/2012, de mediación en asuntos civís e mercantís. 2. Ámbito de aplicación. Referencia á mediación en materia de consumo 3. Procedemento de mediación <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Mediación intraxudicial. 3.2. Mediación extraxudicial. 3.3. Mediación por medios electrónicos. 4. O acordo e os seus efectos. Ejecución. 5. Mediación concursal.
TEMA 3. ARBITRAXE.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arbitraxe interna: <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Lei 60/2003, de 23 de decembro, de Arbitraxe. (Modificada pola Lei 11/2011, de 20 de maio). 1.2 Ámbito de aplicación. 1.3 Procedemento. 1.4 Laudo e execución. 2. Arbitraxe de consumo: <ol style="list-style-type: none"> 2.1. RD 231/2008, de 15 de febreiro, polo que se regula o sistema arbitral de consumo 2.2. Organización do sistema arbitral de consumo en España 2.3. Ámbito. 2.4. Procedemento arbitral de consumo. 2.5. Arbitraxes de consumo especiais: arbitraxe colectiva e arbitraxe electrónica. 3. Arbitraxe internacional.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	34.5	65	99.5
Seminario	14	32	46
Presentación	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1.5	0	1.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e os demais estudantes dun tema sobre os contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	No horario de tutorías fixado polo profesor/a e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor/a as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou cos exercicios e casos prácticos propostos.
Seminario	No horario de tutorías fixado polo profesor/a e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor/a as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou cos exercicios e casos prácticos propostos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Presentación	Avaliarase a exposición por parte do alumnado ante o docente e os demais estudantes dun tema sobre os contidos da materia.	20	A2 B3 C81 D1 A3 B4 D3 A4

Exame de preguntas obxectivas	Ao longo do cuatrimestre realizaranse nas datas indicadas na planificación docente 2 probas tipo test, de carácter liberatorio.	40	A2 A3 A5	B1 B2 B3 B4	C80 C81	D4 D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Na data indicada na programación docente realizarase unha proba de carácter práctico consistente no estudo dun caso.	40	A2 A3 A4	B3 B4	C80 C81	D1 D3 D4 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Nesta materia, seguiranse dous sistemas de avaliación, tanto na primeira convocatoria (xaneiro) como na segunda (xullo): avaliación continua ou exame final.

1º.- AVALIACIÓN CONTINUA.

Para poder optar por este sistema, o/a alumno/a deberá acreditar asistencia ao 80 % das clases teóricas e prácticas. O sistema de avaliación continua consistirá en:

- 2 probas teóricas tipo test, de carácter eliminatorio, que se realizarán nas datas indicadas na planificación docente que se proporcionará aos alumnos ao comezo de curso; a nota media obtida nestas probas representará o 40% da cualificación final, tendo que haberse obtido **unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 en cada unha de elas para aprobar a materia polo sistema de avaliación continua.**
- 1 proba práctica escrita, que se realizará na data indicada na planificación docente e que, xunto coa exposición e debate desenvolvido polos alumnos nos seminarios, representará o 40% da cualificación final, tendo que haberse obtido **unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 en la misma para aprobar a materia polo sistema de avaliación continua.**
- A elaboración e presentación dun traballo ou proxecto, elaborado dacordo coas instrucións do profesor, na data fixada polo profesor. A nota obtida neste traballo constituirá o 20% da cualificación final tendo que haberse obtido **unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 para aprobara materia polo sistema de avaliación continua.**

Notas importantes: Para ser evaluado conforme ao sistema de avaliación continua, o/a alumno/a deberá realizar as dúas probas tipo test, a proba práctica escrita e a elaboración e presentación dun traballo y deberá acreditar asistencia ao 80 % das clases teóricas e prácticas.

b) Os/as alumnos/as que sigan o sistema de avaliación continua e que non superen a materia na primeira convocatoria (xaneiro), de cara á segunda convocatoria (xullo) poderán optar por:

- Que se lles manteña a cualificación obtida nas probas test realizadas (cuxa media representará o 40% da cualificación final), nese caso o exame consistiría nunha proba teórica (30%) e práctica (30%) escrita de desenvolvemento, sobre toda a materia.

- Facer un exame final nos términos que se indican a continuación.

2º.- EXAME FINAL. Os/as alumnos que decidan non seguir o sistema de avaliación continua ou que non realicen as actividades necesarias para ser evaluados conforme a este sistema, serán evaluados cun exame final a realizar na data fixada no calendario oficial de exames e que representará o 100% da cualificación final. Este exame final consistirá en: a) 1 proba teórica escrita de desenvolvemento sobre toda a materia, que representará o 70% da cualificación final. b) 1 proba práctica escrita, que representará o 30% da cualificación final.

3º.- CONVOCATORIA DE FIN DE CARREIRA. Na convocatoria de fin de carreira o sistema de avaliación será o de exame final nos términos expostos anteriormente. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2024/2025.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BARONA VILAR, S., **Mediación en asuntos civiles y mercantiles en España. Tras la aprobación de la Ley 5/2012, de 6 de julio**, Tirant lo Blanch, ÚLTIMA EDICIÓN

BONET NAVARRO, A., **Proceso civil y mediación. Su análisis en la Ley 5/2012, de mediación en asuntos civiles y mercantiles**, Aranzadi, ÚLTIMA EDICIÓN

MARTÍNEZ GONZÁLEZ, P., **El nuevo régimen del arbitraje**, Bosch, ÚLTIMA EDICIÓN

VAZQUEZ ALBERT, D. y TUSQUETS TRIAS, F., **El arbitraje: nueva regulación y práctica arbitral**, Tirant lo Blanch, ÚLTIMA EDICIÓN

GONZÁLEZ DE PATTO, R.A. y GRANADOS ROMERA, M.I., **Procedimientos alternativos de solución de conflictos. Una perspectiva interdisciplinar**, Thomson Reuters Aranzadi, ÚLTIMA EDICIÓN

TOMILLO URBINA, J.L., **Soluciones alternativas a los conflictos de consumo**, Comares, ÚLTIMA EDICIÓN

CABRERA MERCADO, R., y LÓPEZ FERNÁNDEZ, R., **La mediación civil, mercantil y concursal**, Bosch, ÚLTIMA EDICIÓN

ALONSO PUIG, J.M. y BONNIN REYNES, V., **Memento Arbitraje 2020-2021**, Lefebvre, ÚLTIMA EDICIÓN

Bibliografía Complementaria

GONZÁLEZ PILLADO, E. (Coord.), **Arbitraje y mediación en materia de consumo**, Tecnos, ÚLTIMA EDICIÓN

SOLETO MUÑOZ, H. (Dir.), **Mediación y resolución de conflictos: técnicas y ámbitos**, Tecnos, ÚLTIMA EDICIÓN

ORTEGA HERNÁNDEZ, R.J., **Mecanismos alternativos de resolución de conflictos por medios electrónicos**, Bosch, ÚLTIMA EDICIÓN

OROZCO PARDO, G., **Tratado de mediación en la resolución de conflictos**, Tecnos, ÚLTIMA EDICIÓN

GARCÍA MAYO, M., **La mediación en las diversas disciplinas jurídicas**, Olejnik Ediciones, ÚLTIMA EDICIÓN

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Responsabilidade civil da actividade empresarial e profesional**

Materia	Responsabilidade civil da actividade empresarial e profesional			
Código	V08G081V01934			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito privado Dpto. Externo			
Coordinador/a	Regueira Núñez, Ernesto			
Profesorado	Regueira Núñez, Ernesto			
Correo-e	regueno@notariado.org			
Web				
Descrición xeral	(*)Materia na que se aborda un estudio en profundidade da responsabilidade civil extra contractual a través dos seus presupostos, e de seus dous sistemas, o subxectivo ou por culpa, e o obxectivo ou por risco.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.			
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Materia na que se aborda un estudio en profundidade da responsabilidade civil da actividade empresarial e da actividade profesional	A2 A5	B1 B3

Contidos

Tema		
Tema I: O acto ilícito como fonte de obrigacións. Responsabilidade contractual e responsabilidade extracontractual. Sistemas de responsabilidade extracontractual. O seguro de responsabilidade civil.	Os baremos	
Tema II: Orzamentos da responsabilidade extracontractual: acción ou omisión, dano e nexo causal.	Visión xurisprudencial. Revisión histórica e posicións actuais. O dano: caracteres, clases, indemnizacións.	
Tema III: Responsabilidade do empresario. Responsabilidade precontractual. Responsabilidade por accidentes de traballo.	Carácter da responsabilidade indirecta, presupostos e efectos	
Tema IV: Responsabilidade profesional xeneral. Responsabilidade sanitaria. Responsabilidade do avogado, asesor fiscal e administrador.	Analise da perda de oportunidade.	
Tema V: Responsabilidade extracontractual obxectiva imposta legalmente. Ámbitos: circulación de vehículos de motor; navegación aérea; danos nucleares.	É posíbel unha responsabilidade obxectiva xeral?.	
Tema VI: Responsabilidade extracontractual obxectiva imposta legalmente. Ámbitos: consumidores e usuarios; edificación; danos ao medio ambiente.	Incidencia da Intelixencia Artificial na Responsabilidade extracontractual.	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

Estudo de casos	16.5	16	32.5
Lección maxistral	33	36	69
Presentación	1	9.5	10.5
Estudo de casos	1	20	21
Exame de preguntas obxectivas	1	40	41
Traballo	1	40	41

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou caso real, coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo e xerar hipótese.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Presentación	Exposición por parte del alumnado ante el docente y/o un grupo de estudiantes de un tema sobre contenidos de la materia o de los resultados de un trabajo, ejercicio, proyecto... Se puede llevar a cabo de manera individual o en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Entrevistas que o alumno mantén con o profesorado da materia para o asesoramente ou desenrolo das actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Estudo de casos	Entrevistas que o alumno mantén con o profesorado da materia para o asesoramente ou desenrolo das actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Presentación	Actividad académica desarrollado por el profesorado que tiene como finalidad atender las necesidades y consultas del alumnado relacionadas con la elaboración y exposición ante el docente y/o un grupo de estudiantes de un tema sobre contenidos de la materia o de los resultados de un trabajo, ejercicio, proyecto... Se puede llevar a cabo de manera individual o en grupo. No se debe confundir atención personalizada con tutoría académica (en el Plan de Acción Tutorial).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos	Formulación dunha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, etc.	0	A2 B3
Lección maxistral		0	
Presentación		0	
Estudo de casos	Proba en a que o alumno/a debe analizar un feito, problema ou suceso real con a finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adiestrarse en procedementos alternativos de solución.	20	A2 B3
Exame de preguntas obxectivas	Probas que evalúan o coñecemento que inclúe preguntas pechas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparejamiento de elementos...). Os alumnos/as seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	A2 A5 B1 B3
Traballo	Texto elaborado en grupo sobre un tema do programa da disciplina que debe redactarse segundo unhas normas establecidas e que se debe presentar na aula por todos/as os/as integrantes do grupo ante o/a profesor/a da disciplina e o alumnado nas datas sinaladas. A non exposición do traballo polo/a alumno/a que participase na elaboración escrita do mesmo impide a súa avaliación, de maneira que o/a alumno/a que non expoña o traballo será cualificado cun 0. Esíxese informe Turnitin	40	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Enténdese, como regra xeral, que os/*as alumnos/*as optan polo sistema de avaliación continua.

O/O alumno/a que opte polo sistema de avaliación continua, para poder sumar a cualificación da parte teórica e da parte

práctica da materia deberá obter como mínimo:

- Un 4 sobre 10 na parte práctica da materia: estudo de casos, de carácter obrigatorio + os traballos voluntarios con ou sen exposición as tarefas complementarias, de carácter obrigatorio o traballo obrigatorio para avaliación continua con exposición.

A proba de avaliación global de preguntas obxectivas ten un valor do 40% da cualificación global da materia.

O estudo de casos (prácticas semanais, obrigatorias -asistencia mínima obligatoria ao 80% das sesións participación activa entrega obrigatoria das tarefas correspondentes ás semanas de asistencia- os traballos voluntarios con/sen exposición as tarefas complementarias, obrigatorias) ten un valor do 20 % da cualificación global da materia.

Os traballos obrigatorios para avaliación continua realizados e expostos en grupo teñen un valor do 40% da cualificación global da materia.

No mesmo curso gardaranse as notas da avaliación continua do segundo período para xuño/xullo.

O/O alumno/a que non se acolla ao sistema de avaliación continua por deixala, por non poder asistir ou por calquera outro motivo, deberá comunicalo ao/a coordinador/a de a materia por correo electrónico antes de que transcorra un mes e medio desde o comezo do cuadrimestre. A elección de Avaliación global supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose mediante as actividades de avaliación continua que resten e á cualificación obtida até ese momento en calquera das probas que xa se realizaron. O alumno/a que non se acolla ao sistema de avaliación continua deberá facer unha proba de avaliación global integrada por un exame de preguntas de obxectivas en relación cos contidos da materia, en número superior ás formuladas aos/*as alumnos/*as que opten polo sistema de avaliación continua, cun valor do 70% da cualificación e, ademais, uns/uns caso/casos prácticos e/ou comentario/*s de institución xurídica ou sentenza cun valor do 30% da cualificación da materia. O/o alumno/a, para poder sumar a cualificación da parte teórica e da parte práctica da proba de avaliación global deberá obter, como mínimo, un 4 sobre 10 na parte teórica do exame e un 4 sobre 10 no/cásoos/casos e/ou comentario/*s de institución xurídica ou sentenza.

Para superar a materia o/o alumno/a debe obter, como nota final, unha cualificación igual ou superior a 5, calquera que sexa o sistema de avaliación polo que opte (avaliación continua ou avaliación global).

Os estudantes que non participen na avaliación continua nin na avaliación global, figurarán nas actas como non presentados.

Convocatoria Fin de carreira: Os/Os alumnos/*as deberán facer unha proba de avaliación global integrada por un exame de preguntas de obxectivas en relación cos contidos da materia, na que deberán obter cun valor do 70% da cualificación e, ademais, uns/uns caso/casos prácticos e/ou comentario/*s de institución xurídica ou sentenza cun valor do 30% da cualificación. O/o alumno/a, para poder sumar a cualificación da parte teórica e da parte práctica da proba de avaliación global deberá obter, como mínimo, un 4 sobre 10 na parte teórica do exame e un 4 sobre 10 no/cásoos/casos e/ou comentario/*s de institución xurídica ou sentenza.

Alumnos/*as con necesidades especiais: Realizarase a adaptación curricular de acordo co suxerido polo coordinador de discapacidade segundo os protocolos da Universidade.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2024/2025 e publicado na web.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ALBALADEJO, M., **Derecho civil, t. III, vol. II**, Última edición,

Bibliografía Complementaria

DÍEZ-PICAZO, L./ GULLÓN, A., **Sistema de Derecho civil, vol. III**, Última edición,

REGLERO CAMPOS, L. F., y otros, **Lecciones de responsabilidad civil**, Última edición,

ROCA I TRIAS, E., **Derecho de daños: textos y materiales**, Última edición,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Dereito constitucional I/V08G081V01103

Dereito: Dereito constitucional II/V08G081V01204

Dereito: Introducción ao dereito civil e dereito da persoa/V08G081V01203

Dereito civil I. Obrigas e contratos/V08G081V01301

Outros comentarios

Como soporte a la docencia, se utilizará la plataforma MooVi.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito marítimo**

Materia	Dereito marítimo			
Código	V08G081V01935			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Torres Pérez, Francisco José			
Profesorado	Costas Martínez, María del Carmen Torres Pérez, Francisco José			
Correo-e	ftorres@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>A finalidade desta materia é acadar un coñecemento xeral sobre o Dereito marítimo actual.</p> <p>Para elo partimos dun concepto amplo de Dereito marítimo. Por tal motivo, ao longo do programa atopamos temas de Dereito público (espazos da navegación e ordenación administrativa) e de Dereito privado.</p> <p>A docencia teórica complementábase con prácticas e traballos de seminario que se focalizarán naqueles aspectos que soen xerar maior litixiosidade.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C54	CEI 7 - Coñecer a regulación nacional e os convenios internacionais máis relevantes relacionados coa materia.
C55	CEI 8 - Saber resolver problemas no ámbito do Dereito marítimo a través da análise da xurisprudencia e documentación práctica.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer as principais institucións do sector marítimo.	A2	B4	C54	
	A3		C55	
	A4			
	A5			
Manexar os principais formularios uniformes existentes no transporte marítimo.			C54	D3
			C55	D5
Manexar documentación especializada do sector.			C55	D3
				D5

Contidos

Tema	
BLOQUE I: CONCEPTO E NORMATIVA	<p>TEMA 1: Fontes e concepto de Dereito Marítimo</p> <p>I.- Fontes</p> <p>1.- Ordenamento xurídico interno</p> <p>2.- Corpo normativo internacional</p> <p>1) Organizacións productoras e promotoras de lexislación marítima</p> <p>2) Problemas de aplicabilidade da normativa internacional</p> <p>II.- Concepto de Dereito Marítimo.</p>

BLOQUE II: ORGANIZACIÓN DA NAVEGACIÓN	<p>TEMA 2: Espacios da navegación</p> <p>I.- Introducción: a navegación no Dereito do Mar</p> <p>II.- Réximes da navegación polos diferentes espazos</p> <p>1.- Augas interiores 2.- Mar territorial 3.- Estreitos internacionais 4.- Zona contigua 5.- Zona económica exclusiva 6.- Plataforma continental 7.- Augas archipelágicas 8.- Alta mar.</p> <p>TEMA 3: Ordenación administrativa da navegación.</p> <p>I.- Administración marítima</p> <p>1.- Administración Central 1) Órganos centrais 2) Órganos periféricos</p> <p>2.- Administración autonómica</p> <p>II.- Réxime administrativo da navegación 1.- Supostos especiais de navegación 2.- Escala en portos 3.- Intervención sobre buques.</p>
BLOQUE III: SUXEITOS DA NAVEGACIÓN	<p>TEMA 4: O empresario marítimo</p> <p>I.- Conceptos de navieiro e de propietario de buque</p> <p>II.- Réxime xurídico do navieiro</p> <p>III.- Publicidade rexistral do navieiro</p> <p>1) Publicidade no Rexistro Mercantil 2) Publicidade no Rexistro de empresas navieiras</p> <p>IV.- A limitación de responsabilidade do navieiro</p> <p>TEMA 5: Auxiliares do empresario marítimo.</p> <p>I.- Introducción</p> <p>II.- Auxiliares e axentes en terra</p> <p>1) Xestor do navieiro 2) Consignatario do buque 3) O transitario</p> <p>III.- Auxiliares e axentes a bordo</p> <p>1) Dotación e tripulación 2) O capitán 3) Outros suxeitos</p> <p>IV.- Brokers.</p>
BLOQUE IV: O BUQUE	<p>TEMA 6: O buque</p> <p>I.- Conceptos básicos e natureza xurídica</p> <p>II.- Rexistro e nacionalidade do buque</p> <p>III.- A propiedade do buque: modos de adquisición da propiedade</p> <p>1) Introducción: modos de adquisición de dereito privado e de adquisición de dereito público 2) O contrato de construción de buque 3) O contrato de compra venda de buque</p> <p>IV.- Os créditos marítimos privilexiados e a hipoteca naval.</p> <p>TEMA 7: Contratos de utilización do buque.</p> <p>I.- Contratos de fretamento</p> <p>1) Introducción: liña tramp e liña regular 2) Modalidades de fretamento na liña tramp 1.- O bareboat charter 2.- O time charter 3.- O voyage charter 4.- O VCOA 3) Modalidades de fretamento en liña regular: o transporte en réxime de coñecemento de embarque.</p> <p>II.- O contrato de pasaxe</p> <p>III.- O contrato de remolque</p> <p>IV.- Outras modalidades contractuais</p>
BLOQUE V: ACCIDENTES DA NAVEGACIÓN E SEGURO MARÍTIMO	<p>TEMA 8: Os accidentes e sucesos extraordinarios na navegación</p> <p>I.- As avarías</p> <p>1) Concepto e clases 2) A avaría grosa 3) A avaría particular</p> <p>II.- A abordaxe</p> <p>1) Normas e concepto 2) Responsabilidade Civil 3) A culpa na abordaxe 4) Suceso responsable</p> <p>III.- Asistencia e salvamento</p> <p>IV.- O remolque extraordinario na mar</p> <p>V.- Os achados e extraccións marítimas</p> <p>TEMA 9: O seguro marítimo</p> <p>I.- Introducción ao seguro e ós mercados aseguradores</p> <p>II.- O contrato de seguro marítimo</p> <p>1) Concepto 2) Características 3) Regulación 4) Clases 5) Elementos persoais 6) Elementos formais 7) Intereses asegurados 8) O risco asegurado 9) Obrigas das partes</p> <p>III.- O coaseguro</p> <p>IV.- O reaseguro</p> <p>V.- Os Clubs de P&I</p> <p>1) Concepto 2) Orixe 3) Función.</p>

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	13	15	28
Lección maxistral	34	35	69
Seminario	2	15	17
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	35	36

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Alternando cas sesións maxistras (clases de teoría) plantexanse casos prácticos que serán resoltos en grupo en horario de clase utilizando a documentación entregada polo docente. Presentarase un traballo en grupo nunha sesión de seminario a celebrar no último tercio do cuatrimestre.
Lección maxistral	Consistirán la explicación dos temas propostos (ver apartado contidos). Cunha antelación de 2 días o alumnado disporá na Plataforma Tema do guión da materia que se vai a explicar na sesión. E convinte que leven tal guión a clase.
Seminario	

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Tutorías personalizadas nos horarios publicados na páxina web da Facultade.
Estudo de casos	Tutorías personalizadas nos horarios publicados na páxina web da Facultade. Atención personalizada durante a celebración das prácticas na clase.
Seminario	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos	Ao longo o cuatrimestre realizaranse sesións de carácter práctico. A asistencia e participación activa nas mesmas valorase, como máximo, con 2 puntos. Ao final do cuatrimestre farase unha proba sobre o contido práctico da materia. A nota máxima desta proba será de 2 puntos.	40	A2 C54 D5 A3 C55 A4 A5
Seminario	Durante o cuatrimestre, formularase unha actividade de seminario consistente na análise dunha temática asignada. Sobre a mesma haberá que realizar un breve informe e unha exposición oral do mesmo.	20	A2 C54 D5 A3 C55 A4 A5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Ao final do cuatrimestre farase un exame sobre o contido teórico e, eventualmente, sobre as prácticas realizadas en clase. A nota máxima do exame será de 4 puntos.	40	A2 B4 C54 D3 A3 C55 D5 A4 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

- 1.- O sistema de avaliación será o de avaliación continua.
- 2.- A estes efectos, ao longo do curso encomendaranse ao alumnado distintas actividades prácticas e un seminario relacionado coas materias propias da asignatura.
- 3.- Para acollerse ao sistema de avaliación continua o alumno/a terá que asistir regularmente a clase. Para estes efectos, realizaranse controis aleatorios de asistencia e considerarase que un alumno/a incumpriu este requisito se acumula máis de dúas faltas de asistencia sen xustificar.
- 4.- Entenderase que un alumno/a acóllese ao sistema de avaliación continua cando realice algunha das probas ou

actividades programadas. Non resulta posible renunciar á avaliación continua unha vez realizada algunha das probas ou actividades.

5.- O alumnado que non se acolla ao sistema de sistema de avaliación continua terá que realizar un exame final, que combinará preguntas teóricas e prácticas, ao que lle asignará o 100% da nota.

6.- Para unha maior concreción das actividades de carácter práctico, remitimos ao alumnado ao cronograma da asinatura que estará disponible en Moovi ao comenzo do cuadrimestre.

7.- Datos dos exames: As aproba a Xunta de Facultade e publica na web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ARROYO, **Compendio de Derecho Marítimo. BIBLIOGRAFÍA BÁSICA**, 6ª edición, Tecnos, 2017

GABALDÓN GARCÍA, **Compendio de Derecho Marítimo español BIBLIOGRAFÍA BÁSICA**, 1ª edición, Marcial Pons, 2016

PULIDO BEGINES, **Curso de Derecho de la navegación marítima BIBLIOGRAFÍA BÁSICA**, 1ª edición, Tecnos, 2015

Bibliografía Complementaria

SALINAS ADELANTADO, **Manual de Derecho marítimo BIBLIOGRAFÍA BÁSICA**, 1ª edición, Tirant Lo Blanch, 2021

ARROYO, **Curso de Derecho Marítimo**, 3ª edición. 2015,

ARROYO, I-RUEDA MARTÍNEZ (Dir.), **Comentarios a la Ley de Navegación Marítima**, 1ª edición. 2016,

GABALDÓN GARCÍA - RUIZ SOROA, **Manual de Derecho de la Navegación marítima**, 3ª edición. 2006,

GABALDÓN GARCÍA, **Curso de Derecho Marítimo internacional**, 1ª edición. 2012,

GONZÁLEZ LEBRERO, **Curso de Derecho de la navegación**, 1ª edición. 1998,

Westlaw-Aranzadi. Repertorio legislación y jurisprudencia),

<http://webs.uvigo.es/servicios/biblioteca/cdrom/frmat.htm>,

Asociación Española de Derecho Marítimo (AEDM), www.aedm.es,

BIMCO, www.bimco.org,

CMI, www.comitemaritime.org,

IMO, www.imo.org,

ARROYO, I (Director), **Anuario de Derecho Marítimo**,

MARTÍN OSANTE, J.M. (Director ejecutivo), **Revista de Derecho del Transporte**,

Actualidad jurídica Uría Menéndez, www.uria.com/es/revista,

Blog Prof. Dr. Carlos Górriz, <https://blogs.uab.cat/dretmercantil/category/derecho-maritimo/>,

Blog Despacho San Simón&Duch, www.lsansimon.com/category/derecho-maritimo/,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito mercantil II/V08G081V01702

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito mercantil I/V08G081V01502

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito do comercio internacional**

Materia	Dereito do comercio internacional			
Código	V08G081V01936			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	García Vidal, Javier			
Profesorado	García Vidal, Javier			
Correo-e	jgvidal@icasantiago.org			
Web				
Descrición xeral	A materia pretende dar unha visión da regulación dos principais problemas do comercio internacional, das organizacións internacionais vinculadas ao mesmo, e das instrumentos normativos internacionais relacionados co mesmo			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código			
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.		
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica		
C56	CEI 9 - Coñecer as principais normas aplicables ao comercio internacional.		
C57	CEI 10 - Saber interpretar e aplicar a citada normativa así como os principais usos existentes no sector.		

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer e poder aplicar e interpretar as distintas fontes que rexen as relacións xurídico-privadas no ámbito do comercio internacional	B1 B3	C56 C57

Contidos

Tema	
TEMA 1. ESTRUCTURA INSTITUCIONAL DO COMERCIO INTERNACIONAL	<ul style="list-style-type: none"> I. Introducción II. Institucións de natureza internacional <ul style="list-style-type: none"> 1. Introducción: O GATT de 1947 2. A OMC 3. Outras Institucións. III. Institucións de Carácter rexional <ul style="list-style-type: none"> 1. O MERCOSUR 2. A Unión Europea IV. O Comercio Internacional e a Codificación do dereito do Comercio Internacional <ul style="list-style-type: none"> 1. A Comisión das nacións Unidas e o dereito Mercantil Internacional 2. A Cámara de Comercio Internacional de París 3. O UNIDROIT
TEMA 2. RÉXIME XURÍDICO ESPAÑOL DO COMERCIO EXTERIOR	<ul style="list-style-type: none"> I. Introducción II. Réxime aduaneiro <ul style="list-style-type: none"> 1. Marco lexislativo III. Réxime do procedemento e tramitación de importacións e exportacións <ul style="list-style-type: none"> 1. Importación/Introdución/Exportación/Expedición IV. Control de cambios V. Investimentos exteriores <ul style="list-style-type: none"> 1. Normas de orixe internacional 2. Normas de orixe interna VI. Instrumentos de apoio á internacionalización da Economía española <ul style="list-style-type: none"> 1. Lei 14/2013 de 27/09 de apoio aos emprendedores e a súa internacionalización 2. Lei 8/2014 de 22/04, sobre cobertura por conta do Estado dos riscos da internacionalización da economía española

TEMA 3. DEREITO DA COMPETENCIA

- I. Regulación da libre competencia
 1. Primacía do modelo da UE de defensa da competencia sobre a normativa estatal de Dereito da competencia
 - II. Contido do Dereito da Defensa da Competencia
 1. Prohibición d acordos entre empresas que impidan, restrinxan ou falseen a competencia no mercado
 2. Prohibición dunha explotación abusiva dunha posición dominante
 3. Axudas públicas
 4. Concentracións de empresas
 - III. Regulación da competencia desleal
 1. Condutas prohibidas que constitúen [actos de competencia desleal] e [prácticas comerciais cos consumidores e usuarios]
 2. Cuestións de Dereito aplicable
 - IV. Cara a unha internacionalización do Dereito de Defensa da Competencia
 1. A cooperación bilateral
 2. O labor dos organismos internacionais

TEMA 4. A PROTECCIÓN INTERNACIONAL DA PROPIEDAD INDUSTRIAL E INTELLECTUAL

1. Dereito da propiedade industrial
 - A) Patentes
 - B) Marcas
 - C) Deseños industriais
2. Dereitos de propiedade intelectual
- II. Características xerais da protección da Propiedade Industrial e intelectual no Comercio Internacional
 1. O principio de territorialidade
 2. O principio de independencia
 3. Bases do Réxime de protección internacional
- III. Normativa internacional de protección
 1. Convenios internacionais en materia de propiedade industrial
 2. O Acordo ADPIC
 - IV. Normativa comunitaria de protección
 1. Creación de dereitos de propiedade industrial comunitarios
 - A) A marca comunitaria
 - B) O deseño industrial comunitario
 - C) A patente europea con efecto unitario
 2. harmonización dos dereitos de propiedade intelectual
 3. Incidencia do principio de libre circulación de mercadorías e a doutrina do esgotamento comunitario

TEMA 5. OS SUXEITOS DO COMERCIO INTERNACIONAL

- I. Pluralidade de suxeitos participantes no comercio internacional
- II. Empresario estranxeiro (Persoa física)
 1. O empresario persoal
 2. Réxime de estranxeiría
- III. Empresario estranxeiro (Persoa xurídica)
 1. As sociedades de capital
 2. Grupos de empresas multinacionais
 3. Sociedades internacionais
 4. Joint Venture
- IV. Dimensión internacional das sociedades
 1. Mercado único europeo e Dereito de sociedades
 2. Recoñecemento e establecemento de sociedades
 3. Fusión internacional

TEMA 6. RÉXIME XURÍDICO XENERAL DOS CONTRATOS INTERNACIONAIS EN ESPAÑA

- I. Bases do réxime
 - II. O Regulamento 593/08 (Roma I) sobre Lei aplicable ás obrigacións contractuais
 - III. O réxime xurídico da contratación internacional segundo o Código civil.
 - IV. A compravenda internacional de mercaderías: A Convención de Viena de 1980
 1. Ámbito de aplicación da CV de 1980
 2. A formación do contrato de compra venda internacional de mercaderías
 3. Obrigacións das partes do contrato e o seu incumprimento
-

TEMA 7. A COMPRAVENDA INTERNACIONAL DE MERCADERÍAS: Os INCOTERMS	<ul style="list-style-type: none">I. A denominada nova Lex Mercatoria ou Novo Dereito dos comerciantesII. Os Incoterms 2010III. Termos comúns a calquera tipo de transporteIV. Termos válidos para o transporte marítimo e as vías navegablesV. Outros Contratos<ul style="list-style-type: none">1. Contratos de seguro2. Os contratos de distribución e cooperación3. Contratos relativos aos dereitos de propiedade industrial4. Contratación electrónicaVI. Garantías contractuais internacionais<ul style="list-style-type: none">1. Tipoloxía das garantías2. Réxime xurídico das garantías
TEMA 8. OS CONTRATOS INTERNACIONAIS DE TRANSPORTE MARÍTIMO, AÉREO, TERRESTRE E MULTIMODAL	<ul style="list-style-type: none">I. Unificación internacional do Dereito de Transporte: Dereito material e conflictual uniforme<ul style="list-style-type: none">1. O réxime xurídico aplicable<ul style="list-style-type: none">A) Normativa material uniformeB) Normativa conflictual: O Regulamento Roma I.II. Contratos internacionais de Transporte MarítimoIII. Contratos internacionais de Transporte AéreoIV. Contratos internacionais de transporte de mercaderías por estradaV. Contratos internacionais de transporte de mercaderías por ferrocarrilVI. Contratos internacionais de transporte multimodal
TEMA 9. MEDIOS DE COBRANZA E PAGO NO COMERCIO INTERNACIONAL	<ul style="list-style-type: none">I. O Cheque<ul style="list-style-type: none">1. Cuestións conceptuais2. Réxime xurídico aplicableII. As transferencias bancarias e ordes de pago transfronteirizo<ul style="list-style-type: none">1. Cuestións conceptuais2. Réxime xurídico aplicableIII. As Remesas (Cobranzas)IV. O crédito documentarioV. Financiamento do Comercio internacional<ul style="list-style-type: none">1. Contratos de Financiamento: Factoring, Leasing e ForfaitingVI. O réxime do financiamento internacional e s cobertura
TEMA 10. RESOLUCIÓN DE CONTROVERSIAS NO COMERCIO INTERNACIONAL E INVESTIMENTOS ESTRANXEIROS	<ul style="list-style-type: none">I. Recurso á xurisdición estatal<ul style="list-style-type: none">1. O modelo de Competencia xudicial internacional e recoñecemento e execución do Regulamento 1215/20122. Os Regulamentos sobre marcas, debuxos e modelos comunitarios3. O réxime convencional<ul style="list-style-type: none">A. Convenios bilaterais e multilateraisB. Convenios internacionais en materia de contratos internacionais de transporte4. O modelo de Competencia xudicial internacional e recoñecemento e execución de orixe estatalII. Recurso aos mecanismos de resolución conflictual alternativos (ADR)<ul style="list-style-type: none">1. A arbitrase comercial internacional no sistema español<ul style="list-style-type: none">A. Peculiaridades e réxime arbitral previsto na Lei españolaB. Recoñecemento e execución de laudos arbitrais en EspañaIII. O sistema de resolución de conflitos en materia de investimentos estranxeiros<ul style="list-style-type: none">1. Acordos multilaterais e os APPRIs2. Aspectos materiais en materia de protección de investimentos estranxeiros<ul style="list-style-type: none">A) Os estándares de tratoB) A expropiación forzosa3. Aspectos procesuais en materia de protección de investimentos estranxeiros<ul style="list-style-type: none">A. O acceso á arbitrase de investimentosIV. A mediación transfronteiriza en materia civil e mercantil

TEMA 11. PROCEDIMENTOS DE INSOLVENCIA
TRANSFRONTEIRIZOS

- I. Competencia xudicial internacional en materia concursal
 - 1. O Regulamento 1346/2000
 - 2. A Lei concursal española
- II. Lei aplicable ao procedemento concursal
 - 1. Solucións segundo o regulamento 1346/2000
 - 2. Solucións previstas na Lei concursal española
- III. Eficacia en España dos concursos iniciados no estranxeiro
 - 1. eficacia dos concursos comunitarios ao amparo do regulamento 1346/2000
 - A. Recoñecemento e execución de resolucións concursais estranxeiras
 - 2. Eficacia en España dos concursos extracomunitarios ao amparo de lle Lei concursal
 - A. Recoñecemento e execución, esixencia do Exequátur e medidas cautelares
 - 3. Iniciación en España dun concurso territorial
 - A. principio xeral de cooperación e regras de pago

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	12	12	24
Lección maxistral	36	36	72
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	33	36
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	16	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividade consistente en formular, aos alumnos, supostos prácticos e situacións conflictuais actuais do Comercio internacional, a fin de que identifiquen os problemas xurídicos que se expoñen nas mesmas, atopen as normas aplicables, e as vías para dar unha solución adecuada ao suposto.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos fundamentais da materia, as bases teóricas na que sustenta o sistema español de regulación do Comercio internacional e vos mecanismos de resolución de conflitos no devandito ámbito.

Atención personalizada

Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Asistencia a Tutorías. Atención por medio de e-mail
Exame de preguntas de desenvolvemento	Asistencia a Tutorías. Atención por medio de e-mail.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Valorarase a participación en casos e exercicios	30	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas curtas periódicas	30	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final	40	

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Valorarase a asistencia a clases teóricas e prácticas, ata un 20% da cualificación final. Para obter tal valoración é necesario acudir como mínimo ao 85% das mesmas.
- 2.- Realizaranse actividades prácticas ao longo do curso e probas teóricas de preguntas curtas ou tipo test, que conxuntamente, supoñerán o 40% da cualificación final.
- 3.- Haberá dous exames parciais longos que supoñerán o 40% da cualificación total, sempre que se alcance un mínimo de 2 puntos sobre 5 en cada un deles.
- 4.- O alumnado que non desexe, ou non poida seguir o sistema de avaliación continua descrito, poderá presentarse a un exame final único teórico-práctico que supoñerá o 100% da cualificación (50% parte teórica, 50% parte práctica). Este sistema aplicarase tamén na convocatoria extraordinaria de fin de carreira.
- 5.- Non obstante o anterior, o alumnado poderá conservar a cualificación alcanzada na avaliación continua para o seguinte

curso académico.

DATAS DE EXAMES: Os exames oficiais realizaranse segundo o calendario aprobado para o efecto pola xunta de centro para o curso académico. Así mesmo, o profesor entregará no Decanato, antes de que comece o cuadrimestre, un Cronograma onde se describe o desenvolvemento semanal da materia.

O alumnado que, a xuízo do profesor, non cumpra o compromiso ético esixido pola Universidade de Vigo sobre a realización de probas, quedará excluído automaticamente da avaliación continua, son prexuízo de posteriores accións que poidan derivarse da súa conduta.

Bibliografía. Fontes de información**Bibliografía Básica****Bibliografía Complementaria**

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Tutela procesual do crédito**

Materia	Tutela procesual do crédito			
Código	V08G081V01937			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Espino Hernández, Luis Diego			
Profesorado	Espino Hernández, Luis Diego			
Correo-e	diegos_espino@hotmail.com			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia estudianse os instrumentos procesales especificamente previstos para lograr a efectividade no cobro das deudas dinerarias.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C69	CEI 22 - Coñecer os mecanismos procesuais existentes, tanto a nivel español como da U.E., especificamente deseñados para lograr unha tutela áxil do crédito pecuniario.
C70	CEI 23 - Ser capaz de identificar os problemas procesuais especificamente relacionados coa reclamación de débedas pecuniarias e abordar a súa solución a través dos mecanismos procesuais e extraprocesuais máis adecuados.
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O coñecemento por parte do estudante dos mecanismos procesales existentes, tanto a nivel español como da U.E., especificamente deseñados para lograr unha tutela áxil do crédito dinerario.	A2	B1	C69	D1
	A3	B2	C70	D3
	A4	B3		D4
	A5	B4		D5

Nova

Contidos

Tema

I. Protección procesal do crédito na Lei de Enxuízamento Civil. El crédito y su concepto. Principales problemas en la reclamación del crédito

0.- El crédito, problemas actuales e importancia.

- 1.- Proceso monitorio y demás ordinarios, breve referencia.
- 2.- O xuízo cambiario.
- 3.- Xuizos executivos
- 4.- Procedementos de execución dineraria. Ejecución hipotecaria.
- 5.- Redacción de peticiones, demandas y escritos.

Introducción: mecanismos de protección del crédito UE

- 1.- Proceso monitorio europeo.
- 2.- Título ejecutivo europeo.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	34	58.5	92.5
Seminario	7	39	46
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	1.5	0	1.5
Traballo	8	0	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Búsqueda de datos e información polo alumno. Desenvolvemento de supostos en clase. Os contidos esenciais poderán consultarse en MOOVI O sistema MOOVI servirá de apoio o profesor e o alumnado.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas. Desenvolvemento na clase baseada nos supostos prácticos a resolver e discutir

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	No horario de tutorías fixado polo profesor/a e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor/ás dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou cos exercicios e casos prácticos propostos.
Seminario	No horario de tutorías fixado polo profesor/a e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor/ás dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou cos exercicios e casos prácticos propostos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Ao longo do cuatrimestre realizaranse nas datas indicadas na planificación docente 2 probas de resposta curta de carácter eliminatorio. Podense concentrar todas as probas en un solo día si os estudantes o estiman adecuado	40	A3 B1 C69 D1 A5 B2 C70 B3 B4
Resolución de problemas e/ou exercicios	Na data indicada na planificación docente realizarase unha proba de carácter práctico consistente no estudo dun caso. Desenvolvemento de temas a elixir e de intereses calificará 20%	40	A2 B2 C69 D1 A3 B3 C70 D3 A4 B4 D4 A5 D5
Traballo	Desenvolvemento de temas a elixir e de interese. Os alumnos prepararán de modo individual o por parexas temas de interese sobre as materias.	20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na materia Tutela Procesal do Crédito seguiranse dous sistemas de avaliación, tanto na primeira convocatoria (maio/xuño) como na segunda (xullo): avaliación continua ou exame final 1º.- AVALIACIÓN CONTINUA. O sistema de avaliación continua consistirá en:

a) 2 probas teóricas de resposta curta de carácter eliminatorio, que se realizarán nas datas indicadas na planificación docente que se proporcionará aos alumnos ao comezo de curso; a nota media obtida nestas probas representará o 40% da cualificación final, mais podense facer en un solo día xunto coa proba práctica (posibilidades excepcional, o normal e que faganse dúas probas en dous días diferentes) .

O sistema busca a flexibilidades e axustarse ao interese do alumeado.

b) 1 proba práctica escrita, que se realizará na data fixada no calendario oficial de exames e que, xunto coa exposición e debate realizada polo alumno nos seminarios, representará o 40% da cualificación final.

c) La intervención e desenvolvemento na clase, en especial certos temas que o profesor ofrezca a elixir polo alumeado, determinarán o 20% do resto da calificación.

Para poder superar a materia, é necesario obter na proba práctica polo menos un 4 sobre 10. Podese facer a proba práctica e o último test o mesmo día.

Notas importantes: a) Para ser evaluado conforme ao sistema de avaliación continua, o alumno deberá facer, si así se acorda as dos probas de test, e en todo caso asistir regularmente as clase, ao menos o 50%.

Os/as alumnos/as que sigan o sistema de avaliación continua e que non superen a materia na primeira convocatoria (maio/xuño), de face á segunda convocatoria (xullo) poderán optar por: - Que se lles manteña a cualificación obtida nas probas de resposta curta e na proba práctica realizadas durante o curso, nese caso o exame consistiría nunha proba teórica escrita sobre toda a materia. En tal caso, a nota media das probas de resposta curta e da proba práctica representaría o 50% da nota final, e a proba teórica escrita, o outro 50%. - Facer un exame final nos términos que se indican a continuación.

2º.- EXAME FINAL. Os/as alumnos que decidan non seguir o sistema de avaliación continua ou que non realicen as actividades necesarias para ser evaluados conforme a este sistema, serán evaluados cun exame final, que se realizará na data fixada no calendario oficial de exames e que constará de: a) Unha proba práctica escrita consistente no estudo dun caso. Esta proba práctica representará o 30% da cualificación final. b) Unha proba teórica escrita sobre toda a materia, que representará o 70% da cualificación final. Nota importante: para poder superar a materia a través do exame final, o/a alumno/a terá que superar as dúas partes do exame. É dicir, na proba práctica, terá que obter polo menos un 1,5 sobre 3; e, na proba teórica, un 3,5 sobre 7.

3º.- CONVOCATORIA DE FIN DE CARREIRA. Na convocatoria de fin de carreira, os/as alumnos/as serán evaluados mediante un exame final nos términos expostos anteriormente, que supoñerá o 100% da cualificación final. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2020-21

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

MORENO CATENA, V.; CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., **Derecho Procesal Civil. Parte general**, Tirant lo Blanch, 2017

MORENO CATENA, V.; CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., **Derecho Procesal Civil. Parte especial**, Tirant lo Blanch, 2017

MONTERO AROCA, J. (Y OTROS), **Derecho Jurisdiccional II. Proceso Civil**, Tirant lo Blanch, 2017

GIMENO SENDRA, V., **Derecho Procesal Civil I. El proceso de declaración**, UNED, 2015

GIMENO SENDRA, V., **Derecho Procesal Civil II. Los procesos especiales**, UNED, 2015

DE LA OLIVA SANTOS, A., **Curso de Derecho Procesal Civil I. Parte general**, Centro de Estudios Ramón Areces, 2017

DE LA OLIVA SANTOS, A., **Curso de Derecho Procesal Civil II. Parte especial**, Centro de Estudios Ramón Areces, 2016

ORTELLS RAMOS, M., **Derecho Procesal Civil**, Aranzadi, 2017

PICATOSTE BOBILLO, J.; SEOANE SPIEGELBERG, J.L., **Procesos especiales dispositivos por razón de la materia en la Ley de Enjuiciamiento Civil**, Bosch, 2013

CACHÓN CADENAS, M., **La ejecución procesal civil**, Atelier, 2014

Bibliografía Complementaria

GARBERÍ LLOBREGAT, J., **La reclamación de créditos impagados: vías procesales específicas. Cuestiones, soluciones y formularios**, Bosch, 2011

MONTESINOS GARCÍA, A., **El tratamiento procesal de las reclamaciones de escasa cuantía en Europa y Estados Unidos**, Aranzadi, 2011

PICÓ I JUNOY J.; ADAN DOMENECH, F., **La tutela judicial del crédito. Estudio práctico de los procesos monitorio y cambiario**, Bosch, 2005

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito penal de empresa**

Materia	Dereito penal de empresa			
Código	V08G081V01941			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Lago Calvo, Francisco José			
Profesorado	Lago Calvo, Francisco José			
Correo-e	fjlagocalvo@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	Nesta asignatura profúndase na función e principios do dereito procesal penal, o proceso penal (instrución e fase intermedia; xuízo oral; recursos), así como outras cuestións fundamentais do proceso. Ademais e ao mesmo tempo estúdase e profunda tamén en aspectos sustantivos do Dereito penal, complementarios e necesarios para entender o proceso penal.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C5	CE5 - Coñecer a regulación dos títulos-valores e dos contratos mercantís
C7	CE7 - Reconstruír e avaliar argumentacións xurídicas complexas
C15	CE19 - Coñecer de forma sistemática contidos propios da parte xeral do Dereito Administrativo manexando fontes positivas, xurisprudenciais e doutrinais
D2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer e poder transmitir no entorno de traballo a responsabilidade xurídico penal en que poden incurrir quenes realizan actividades que son consideradas ilícitas no marco de actividades financeiras, societarias e laborales	A1	B4	C5	D2
	A2		C7	D3
	A3		C15	D4
	A4			
	A5			
Resolver casos ou situacións complexas respetando a legalidade e sendo capaz de emitir informes ou asesoramentos con calidade e de foma obxetiva e independente	A1	B1		D3
	A2	B2		D4
	A3	B4		
	A4			
	A5			

Contidos

Tema

LECCION I. Dereito Penal de empresa: Concepto e contido.	I.Introdución ao Dereito Penal de Empresa: concepto e contido. II. Dereito penal de empresa e Dereito administrativo sancionador.III O sistema de sancións.IV: O comiso das ganancias: clases
LECCIÓN II. Responsabilidade penal de administradores sociais.	Responsabilidade penal de administradores sociais. Consideracións xerais. Actuar en nome doutro (art. 31.1 CP). Administrador de dereito. Administrador de dereito. Representación legal e voluntaria doutro. Responsabilidade penal por decisións de órganos colegiados. Delegacións de función. Posición de garante dos administradores (art. 11 CP). Especial referencia a responsabilidade dos Auditores.Consecuencias xurídicas. Responsabilidade civil e inhabilitacións
Lección III. A responsabilidade penal das persoas xurídicas	I. A responsabilidade penal das persoas xurídicas: Consideracións previas. Criterios de atribución do art. 31 bis CP. Atenuantes da responsabilidade penal. As penas aplicables ás persoas xurídicas e regras penoloxicas de determinación (art. 66 bis CP). Extinción da responsabilidade penal (art. 130. 2 CP). Delitos imputables ás persoas xurídicas. II. A responsabilidade penal de entes colectivos sen personalidade xurídica: art. 129 CP. 2. III. Especial referencia aos programas de Cumprimento e ao Oficial de cumprimento
LECCIÓN IV. Delitos societarios	I. Cuestións xerais: Concepto penal de sociedade. II. Requisitos de procedibilidade. III. Delito de falsidade en contas anuais e outros documentos que reflectan a situación económica da empresa. IV. Delito de imposición de acordos abusivos. V.Delito de imposición de acordos lesivos. VI. Delito de negación do exercicio de certos dereitos dos socios. VII. Obstaculización a tarefas de inspección ou supervisión administrativa.VIII. Delito de administración desleal do patrimonio alleo (art. 252 CP): Diferenzas co delito de apropiación indebida.
LECCIÓN V. Delitos contra a Facenda Pública e contra a Seguridade Social	I. Delito de defraudación tributaria. II. Delito de defraudación á Seguridade Social. III. Delito de fraude de subveccións. IV. Delitos de fraudes comunitarios. V. O delito contable tributario.
LECCIÓN VI. Branqueo de capitais	I. Ley 10/2010, de 28 de abril, de prevención de blanqueo de capitales e infraccións monetarias: Obligacións e suxectos obrigados. II. Condutas delituosas de blanqueo de capitais no Código penal español. III. Cuestións concursais: fraude fiscal e condutas de autobranqueo. IV. O principio de Xustiza Universal.
LECCIÓN VII. Delitos relativos á propiedade intelectual e industrial	I. Delitos relativos á propiedade intelectual. II. Delitos relativos á propiedade industrial. Delitos referentes a invencións e creacións industriais. Delitos referentes a signos distintivos. O delito relativo a obtencións vexetais. III. Delito de utilización indebida de denominacións de orixe ou de indicacións xeográficas.
LECCIÓN VII. Delitos relativos ao mercado e aos consumidores	I. Descubrimento e revelación de segredos de empresa. II. Detracción do mercado de materias primas ou produto de primeira necesidade. III. Publicidade falsa. IV. Facturación ilícita. V. Delito de estafa de investimentos de capital e estafa de crédito. VI. Maquinacións para alterar o prezo das cousas resultante da libre competencia. VII. Abuso de información privilexiada no mercado de valores. VIII. Alteración de prezos en concursos e poxas públicas.
LECCIÓN VIII. Delito de corrupción en los negocios	I. Delito de corrupción entre particulares II. Delito de corrupción nos negocios trasnacionais
LECCIÓN IX. Delitos contra os dereitos dos traballadores.	I. Imposición ou mantemento de condicións ilegais de traballo. II. Tráfico ilegal de man de obra e contratación ilegal de extranxeiros. III. Determinación ou favorecemento da empigracion mediante engano. IV. Discriminación laboral. V. Impedimento ou limitación da liberdade sindical e o dereito de folga. VI. Coaccións á folga. VII. Delitos contra a seguridade e hixiene no traballo.
LECCIÓN X. Delitos de contrabando	I. LO 12/1995, de 12 de diciembre de represión de contrabando, modificada por la LO 6/2011 de 30 de junio. II. Tipos legais. Contrabando de bens por valor igual ou superior a 150.000 euros. Contrabando de bens por valor igual o superior a 50.000 euros. Tipos específicos III. Outras Disposicións

LECCIÓN XI. Protección penal do crédito

I. Consideracións xerais: concepto de insolvencia.
 II. Frustración da execución; II. Formas especiais da frustración da execución: Delito de ocultación de bens nun procedemento executivo xudicial ou administrativo; Delito de uso non consentido de bens en depósito embargados pola Autoridade; IV. Insolvencias punibles: Das actuacións indebidas do deudor ou do delito de bancarrota. V. A Involencia punible imprudente. VI Delito de favorecemento de acredores; VII. Presentación de datos falsos para obter indebidamente a declaración de concurso

LECCIÓN XII. Delitos contra os recursos naturais e o medio ambiente.

I. Delito ecolóxico.
 II. Delito de establecemento de depósitos ou vertederos.
 III. Explotación de instalacións perigosas.
 IV. Delitos relacionados coa xestión de residuos.
 V Prevaricación ambiental.

LECCIÓN XIII. FALSEADES DOCUMENTALES

I. Conductas típicas recogidas en el artículo 390 CP, tipo especial.
 II. Falsedades cometidas por particular.
 III. Falsedad en documento privado

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	22.5	45	67.5
Seminario	10	2	12
Lección maxistral	22.5	45	67.5
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Plantexamento, debate e exposición en aula de conclusións alcanzadas en exercicios prácticos. A resolución de exercicios prácticos é complemento da lección maxistral. Os/as estudantes, durante as sesións presenciais intervirán oralmente, expoñendo a súa solución ou puntos de vista aos casos prácticos propostos, debatendo, no seu caso, coa profesora e os seus compañeiros/as. As discusións deben proporcionar ao estudante unha oportunidade para practicar a expresión oral e de recibir críticas constructivas. Valoraranse positivamente as intervencións dos/as estudantes na discusión exposta, tendo en conta os coñecementos e habilidades demostradas.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir información e coñecementos e facilitar a aprendizaxe. Na sesión maxistral, a docente introducirá aos estudantes nos aspectos básicos de cada tema ou lección. Como soporte ás explicacións, o docente proporcionará materiais (presentación power-point, sentenzas, extractos de obras doutrinarias...) e, eventualmente, un esquema-guía cos puntos chave do desenvolvemento da súa explicación. Os materiais proporcionaranse a través da plataforma docente Faitic. En todo caso, a explicación do/a docente deberá ser complementada polo/a estudante tanto cos materiais que le foron proporcionados ao efecto, como pola consulta dalgún dos manuais que figuran na bibliografía recomendada.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	<p>Tratándose dunha materia optativa o seguimento e superación con éxito da materia precisa do interese e compromiso persoal do estudante que debe manifestarse tanto na asistencia as sesións magistrais como na súa preparación previa e no estudo dos materiais docentes que serán entregados ao longo do curso . Valorarase a participación activa na sesión maxistral con preguntas razoadas e argumentadas sobre a materia ou lección obxecto de exposición. A avaliación continuada, esixe, por unha banda unha asistencia de polo menos o 80% das clases e a realización personal polo estudante de un mínimo de 80% das actividades avaliáveis (que consisten en un mínimo de 7 tests con preguntas curtas sobre cada lección do programa e un mínimo de 5 casos prácticos con varios supostos de feito reais), que se desenvolverán e serán obxecto de debate e explicación das cuestións máis problemáticas ao longo do curso nas clases practicas . Os casos prácticos obxecto da avaliación continuada realizaranse e entregaranse necesariamente nas datas establecidas no seu momento no cronograma da materia a través da Plataforma Faitic. A metodoloxía e materiais docentes que deberá empregar o estudante para responder ao caso práctico especificarase con cada entrega. O Modelo de examen final consta de dúas partes:Primeira parte: Exame tipo test sobre ás leccións do programa (40 preguntas) con penalización. Segunda parte: Un suposto de feito con 10 preguntas de resposta curta pero razoada . TUTORIAS Además das titorías en grupo que serán planificadas o inicio de curso A atención personalizada están pensadas para: - Atender persoalmente as dúbidas que poidan suscitarse ao fío das sesións maxistrais - Resolver cuestións expostas ao fío dos supostos prácticos entregados aos/as estudantes, axudando a identificar argumentos e conclusións principais. - Axudar a atopar e elixir coidadosamente o material que os/as estudantes precisan para realizar os traballos que se lles asignen. As titorías académicas terán lugar no despacho A-310 do edificio da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo. As titorías requiren presencialidade: Non se realizan titorías por correo electrónico nin se envían materiais por este medio. Os horarios se publicaran o inicio de curso na plataforma docente FAITIC</p>
-----------	---

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas	<p>O sistema de avaliación continua consistirá na resolución de:</p> <p>-->4 casos prácticos onde se expuxesen unha serie de problemas concretos, que describe unha situación real referente ao campo do Dereito penal de empresa, que deberan de resolverse argumentando e entregalos a través da plataforma de teledocencia Faitic.</p> <p>Ao longo do curso esixirase a realización de catro casos prácticos. Os 4 casos prácticos supoñerá dous puntos sobre a cualificación final.</p> <p>--> 4 cuestionarios que se realizen igualmente na plataforma de teledocencia Faitic e haberá que entregarlos nas datas sinaladas, os 4 cuestionarios supoñerán un punto sobre a cualificación final.</p>	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4	C5 C7 C15
Lección maxistral	Terase en conta tanto a participación nas clases maxistrais como prácticas	20		B1 B2	
Exame de preguntas obxectivas	<p>O Modelo de exame final consta de dous partes:</p> <p>Primeira parte: Exame tipo test sobre a totalidade do temario</p> <p>Segunda parte: Un caso práctico</p> <p>En función de que o/a alumno acóllase á avaliación continua o exame final puntuará sobre 6 puntos, 3 puntos cada una de las partes. No caso de non acollerse á avaliación continua será o 100% da nota e por tanto puntuará sobre 10 puntos, 5 cada una das partes</p>	40		B1 B2	C15 D3 D4

Outros comentarios sobre a Avaliación

A) Primeira convocatoria: 1. A cualificación final da materia de Dereito Penal de Empresa determínase a partir da suma das cualificacións obtidas en primeiro termo na avaliación continuada desenvolvida por cada estudante e doutra banda a través da realización dunha proba final escrita teórica. 2. O 40% da cualificación corresponderá á nota obtida na avaliación continua (10% asistencia e participación nas aulas) e 40% nas actividades avaliáveis. E o 40% da cualificación corresponderá á nota obtida na proba global (exame final). 3. A avaliación continuada, esixe, por unha banda unha asistencia de polo menos o 80% das clases prácticas e a realización de 80% das actividades avaliáveis (tests e casos prácticos), que se desenvolverán ao longo do curso. Os casos obxecto da avaliación continuada realizaranse e entregaranse necesariamente nas datas establecidas no seu momento no cronograma da materia. A metodoloxía que deberá empregar o estudante para responder ao caso práctico especificarase con cada entrega. 4. O examen final de contido teórico (modalidade escrita) terá unha cualificación numérica entre 0 e 10, terase que aprobar necesariamente para poder superar

a materia, con independencia do valor ponderado que teña na cualificación final da materia.

5. O Modelo de examen final consta de dúas partes:

Primeira parte: Exame tipo test sobre ás leccións do programa (40 preguntas) con penalización. A duración do exame é dunha hora. En dita parte do exame non é posible dispoñer de ningún material. As preguntas do test serán seleccionadas entre as realizadas a longo do curso por cada Lección do programa da guía docente.

Segunda parte: Un suposto de feito con 10 preguntas de resposta curta. Para o desenvolvemento do caso práctico dispónse dunha hora.

6. Será obxecto de exame solo os contidos recollidos nesta guía docente. Cada unha das partes do exame final debe acadar como mínimo unha calificación numérica de 4 puntos sobre 10 para facer a media entre as dúas partes do examen.

7.. Modalidade avaliación continua sen presencialidade con causa xustificada: Os/as estudantes que por causa documentalmentexustificada non poidan asistir ás clases serán avaliados conforme os seguintes criterios: entrega de casos 30% e proba final teórica escrita 70%

8. Os alumnos que non se acollan a avaliación continua serán avaliados cun exame final (modalidade descrita no punto 5), que constituirá o 100% da nota final. Será necesario superar cada unha das dúas partes con un mínimo de catro puntos sobre 10 para facer a media.

B)Segunda convocatoria:

1. Os estudantes que realicen a avaliación continuada (presencialidade e resolución de casos prácticos) poderán presentarse ao exame teórico final en caso de suspender na primeira convocatoria. Se conservará a cualificación da avaliación continuada das actividades realizadas a longo do curso sempre que realicen o 80% das actividades e a cualificación media do conxunto sexa de acordo á cualificación numérica entre 0 e 10, superior a 5.

2. Os estudantes que non seguiron ou non superaron a avaliación continua teñan dereito a un exame final teórico-práctico (modalidade descrita no punto 5) non que se avalíen as competencias globais da materia e co que poidan acadar o 100% da nota cos criterios descritos no punto 6.

C) Convocatoria Fin de Carreira:

Os estudantes farán un exame final teórico-práctico (modalidade escrita) no que se avalíen as competencias globais da materia e co que poidan acadar o 100% da nota.

D)Datos do examen:

As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Martínez-Buján Pérez, Carlos, **Derecho Penal Económico y de la Empresa. Parte Especial**, 5ª, Tirant Lo Blanch, Última edición

Martínez-Buján Pérez, Carlos, **Derecho Penal Económico y de la Empresa. Parte General.**, 5ª, Tirant Lo Blanch, 2016

AAVVV, **Memento práctico-penal económico y de la empresa**, 1ª, Francis Lefevre, 2019

De la Mata Norberto y otros, **Derecho penal económico y de la empresa**, 2ª, Ed. Dykinson, 2019

Gómez Martín, V./ Corcoy Bidasolo, M., **Manual de Derecho penal, económico y de la empresa. Parte general y parte especial. Doctrina y jurisprudencia con casos solucionados.**, 1ª, Tirant Lo Blanch, 2016

Nieto Martín, A./ Lascurain Sánchez, JA/ Blanco Cordero, I., **Manual de cumplimiento penal en la empresa**, 1ª, Tirant Lo Blanch, 2015

Juanes Peces, A. (coord.), **Memento Experto Compliance penal**, 1ª, Francis Lefevre, 2017

Núñez Castaño E./ Galán Muñoz A., **Manual de Derecho Penal Económico y de la Empresa**, 1ª, Tirant Lo Blanch, 2018

Carrau Criado, R., **Compliance para PYMES**, 1ª, Tirant Lo Blanch, 2016

□ ZÚNIGA RODRÍGUEZ, Laura, **Corrupción corporativa: el precio de la deslealtad. ¿Está justificado un delito de administración desleal societario?**, Dykinson, 2022

Bibliografía Complementaria

Código Penal, Última actualización, cualquiera, 2019

Quintero Olivares, Gonzalo (Dir.), Morales Prats, Fermín (Coord.), **Comentarios al Código Penal Español. Tomo I y II**, 10ª, Aranzadi, 2016

□ DEL ROSAL BLASCO, Bernardo (Coord.), **Derecho penal de sociedades mercantiles**, Aranzadi, 2022

□ CISNEROS GONZÁLEZ, José María, **Análisis prácticos del delito fiscal. Modalidades, seguridad jurídica y prevención del delito**, Aranzadi, 2022

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito penal I/V08G081V01302

Dereito penal II/V08G081V01402

Outros comentarios

Materia con contidos importantes desde o punto de vista profesional pero que precisa que o estudiantado que escolla esta materia :

- teña coñecementos previos de dereito penal
 - asistencia presencial ás clases teóricas e clases prácticas
 - e traballo persoal pola súa parte para seguir os contidos e realizar as distintas actividades avaliadas
-

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito da seguridade social				
Materia	Dereito da seguridade social			
Código	V08G081V01942			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público especial Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Rodríguez Rodríguez, Emma Velasco Casal, María Isabel			
Profesorado	Velasco Casal, María Isabel			
Correo-e	isabelvelasco@valvigo.com emmarodriguez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Seguridade Social ten por finalidade o coñecemento das principais institucións que forman o Sistema de Seguridade Social en España, a súa formación, evolución, o estudo das fontes do dereito, a súa financiación as contingencias protexidas así como as distintas prestacións.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	B1
Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica.	B3
Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	B4
Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión	D1
Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.	D3
Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e *multiculturalidad.	D4
Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.	D5

Contidos	
Tema	
LECCIÓN 1. Introducción.	1. - O dereito da seguridade Social: a) Concepto de Seguridade Social. b) Riscos sociais e técnicas de protección. Os modelos básicos de Seguridade Social: modelos "Bismarck" e "Beveridge". c) O Estado de Benestar, desenvolvemento e crise. 2. - Formación e transformacións da protección social en España: a) Antecedentes remotos b) Os seguros sociais. A súa integración e sistematización. c) A expansión e racionalización da Seguridade Social: problemas actuais.

LECCIÓN 2. Sistema de fuentes de la Seguridad Social.	<p>A configuración constitucional e as fontes do dereito da Seguridade Social.</p> <ol style="list-style-type: none"> A Seguridade Social na Constitución. O dereito internacional e comunitario. A regulación legal e regulamentaria. O papel da negociación colectiva en materia de protección social.
LECCIÓN 3. O ámbito subxectivo da Seguridade Social.	<ol style="list-style-type: none"> Ámbito subxectivo a seguridade Social: a universalidade como tendencia. Estrutura e composición do sistema de Seguridade Social. <ol style="list-style-type: none"> A multiplicidade de réximes: orixe, fundamento e evolución. O ámbito de aplicación do Réxime Xeral da Seguridade Social. Réximes Especiais.
LECCIÓN 4. A xestión da Seguridade Social.	<ol style="list-style-type: none"> A administración da Seguridade Social: <ol style="list-style-type: none"> principios de ordenación. Entidades xestoras e servizos comúns. A colaboración privada na xestión: as Mutuas de Accidentes de Traballo e Enfermidades Profesionais e a colaboración obrigatoria e voluntaria das
LECCIÓN 5. As prestacións do sistema: trazos xerais.	<ol style="list-style-type: none"> Caracterización xeral: extensión e niveis de protección. Os riscos sociais atendidos polo sistema. O réxime privilexiado da protección dos riscos derivados do traballo. <ol style="list-style-type: none"> Determinación e acción protectora dos riscos profesionais. Determinación e acción protectora dos riscos comúns. O réxime xurídico das prestacións. <ol style="list-style-type: none"> Concepto e clasificación. Requisitos xerais e o seu flexibilización. Determinación da contía e revalorizacións. A recarga de prestacións nas continxencias profesionais. Garantías e regras sobre a prescrición e caducidade. A responsabilidade en orde ás prestacións.
LECCIÓN 6. Réxime xeral. Actos de encadramento, cotización, responsabilidade en orde ás prestacións e recadación.	<ol style="list-style-type: none"> Os actos de encadramento: <ol style="list-style-type: none"> a constitución da relación xurídica de Seguridade Social. Inscrición de empresas Afiliación, alta e baixa dos traballadores. As situacións asimiladas. O financiamento da protección social e os seus problemas: a "crise" financeira da Seguridade Social. As fontes de financiamento e recursos do sistema de Seguridade Social e o seu réxime financeiro: o sistema de repartición. A cotización á seguridade Social e a súa recadación: <ol style="list-style-type: none"> A obriga de cotizar: natureza xurídica. Suxeitos obrigados e responsables da cotización. Obxecto e dinámica da obriga de cotizar: a determinación da cota. A xestión recaudatoria.
LECCIÓN 7. Asistencia sanitaria	<ol style="list-style-type: none"> Beneficiarios Situacións protexidas Nacemento do dereito, duración, extinción Contido xestión e solicitudes Normativa básica Asistencia sanitaria nos Regulamentos comunitarios e nos Convenios bilaterais .
LECCIÓN 8. Incapacidade temporal, maternidade, paternidade e risco durante o embarazo e a lactancia e cancro ou enfermidade grave do menor. O ingreso mínimo vital	<ol style="list-style-type: none"> Incapacidade temporal: <ol style="list-style-type: none"> Concepto e situacións protexidas Beneficiarios: requisitos do feito causante Contido da acción protectora Dinámica e xestión da prestación. A protección por maternidade, paternidade e a prestación de risco durante o embarazo e a lactancia: <ol style="list-style-type: none"> Concepto e situacións protexidas Beneficiarios: requisitos do feito causante Contido da acción protectora Dinámica e xestión da prestación.

LECCIÓN 9. Incapacidade permanente.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A incapacidade permanente: caracterización xeral e niveis de protección. 2. Incapacidade Permanente contributiva: <ol style="list-style-type: none"> a) Concepto. b) Situación protexida: graos. c) Beneficiarios: requisitos do feito causante. d) Contido da acción protectora. e) Dinámica e xestión da prestación cualificación: a revisión da incapacidade permanente. 3. Modalidade non contributiva: a invalidez <ol style="list-style-type: none"> a) Concepto, beneficiarios e requisitos. b) Contido da protección, dinámica e xestión da prestación.
LECCIÓN 10. A xubilación.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A protección de velez, consideracións xerais e niveis de protección. 2. A xubilación contributiva: <ol style="list-style-type: none"> a) Concepto. A xubilación gradual e flexible b) Situacións protexidas. c) Beneficiarios: requisitos do feito causante. d) Contido da acción protectora. e) Dinámica e xestión da prestación. 3. A xubilación non contributiva: <ol style="list-style-type: none"> a) Concepto, beneficiarios e requisitos. b) Contido da protección, dinámica e xestión da prestación.
LECCIÓN 11. Morte e supervivencia. Protección da familia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A familia na Seguridade Social: características xerais da súa protección. 2. A protección por morte e supervivencia: <ol style="list-style-type: none"> a) Concepto. b) Situacións protexidas. c) Requisitos do feito causante. d) O auxilio por defunción. 3. Pensión de viuvez e orfandade e outras prestacións a favor de familiares en caso de morte. <ol style="list-style-type: none"> a) Beneficiarios. b) Contido da acción protectora. c) Dinámica da prestación e xestión. 4. Prestacións familiares por fillo a cargo.
LECCIÓN 12. A protección por desemprego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto e clases de desemprego. Niveis de protección. 2. Nivel contributivo: <ol style="list-style-type: none"> a) Beneficiarios: requisitos do feito causante a protección; b) Contido da acción protectora. c) Dinámica e xestión da prestación. d) Obrigas do beneficiario. 3. Nivel asistencial: <ol style="list-style-type: none"> a) Beneficiarios: requisitos do feito causante. b) Modalidades e contido da prestación c) Dinámica e xestión da prestación. 4. Renda activa de inserción e outras axudas adicionais. 5. - A prestación por cesamento de actividade.
LECCIÓN 13. Réximes Especiais. Réxime Especial de Traballadores Autónomos	<ol style="list-style-type: none"> 1. A administración laboral en materia de Seguridade Social. A Inspección de traballo. 2. A actividade sancionadora en materia de Seguridade Social: infraccións, suxeitos responsables e procedemento sancionador. 3. Os procesos de Seguridade Social.
LECCIÓN 14. Seguridade Social complementaria.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formulación xeral 2. Modalidades da protección social complementaria: <ol style="list-style-type: none"> a) Pública; Interna e externa b) Privada: As melloras voluntarias

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	15	15	30
Lección maxistral	34	8	42
Exame de preguntas obxectivas	2	33	35
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	30	31
Observación sistemática	6	6	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Planteamiento e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentencias, etc, coa finalidade de coñecerlos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudio, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudados polo alumnado e que serán obxecto de avaliación.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderanse e resolvense as dúbidas expostas polo alumnado en relación cos contidos da materia impartidos durante as sesións maxistrais
Estudo de casos	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionandolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a tutorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuatrimestre se realizarán 2 probas sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 20% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	40		
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que incluírá entre 4 e 7 preguntas de desenvolvemento sobre os distintos epígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 40% da nota final. Nun obstante, para poder ser avaliado polo sistema de avaliación continua, é preciso acadar como mínimo un 4 sobre 10 nesta proba.	40	B1	D1 D5
Observación sistemática	Avaliación continua das clases teóricas e prácticas. As actividades concretas obxecto de avaliación serán especificadas e explicadas polo docente responsable o primeiro día da clase.	20		

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA ORDINARIA XANEIRO (Sistema de avaliación continua/sistema avaliación final).

DATA EXAMEN: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade a) Avaliación continua. Para poder optar ao sistema de avaliación continua, o alumnado deberá acreditar asistencia a un 80 % das clases teóricas e prácticas, sen que, salvo casos excepcionais -ej. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, se permita xustificar a ausencia. En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final. EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN DA OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA E NAS PROBAS TIPO TEST-EXAME PREGUNTAS OBXECTIVAS- POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NO EXAME DE PREGUNTAS DE DESENVOLVEMENTO, DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MÍNIMA DE 4 SOBRE 10 NESTA ÚLTIMA PROBA. DE NON OBTERSE UN 4, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, PODENDO CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA. b) Avaliación final. O estudantado que non se acolla ao sistema de avaliación continua ou que renuncie, será avaliado nun examen final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e de carácter práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final, computanto o 70% a parte teórica e o 30% a parte práctica).

CONVOCATORIA ORDINARIA XUÑO/XULLO (2º oportunidade) DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade Se o alumnado non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de xaneiro, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xuño-xullo (2ª oportunidade). Porén, se non superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o alumnado tería que someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA: DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade Na convocatoria FIN DE CARREIRA o alumno será avaliado nun único examen escrito, de carácter teórico e práctico que representará o 100 % da nota final (70% parte teórica e 30% parte práctica).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

VIDA SORIA, J., MONEREO PÉREZ, JL, MOLINA NAVARRETE, C. y QUESADA SEGURA, R., **Manual de Seguridad Social**, Tecnos, Madrid,

Bibliografía Complementaria

BLASCO LAHOZ, JF., LÓPEZ GANDÍA, J., MOMPALMER CARRASCO, MA., **Curso de Seguridad Social**, Tirant lo Blanch, Valencia,,

RODRÍGUEZ RAMOS, MJ, GORELLI HERNÁNDEZ, J, VÍLCHEZ PORRAS, M., **Sistema de Seguridad Social**, Tecnos, Madrid, Boletín Oficial del Estado, **Código de legislación social**, ULTIMA, B.O.E.,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito do traballo e da seguridade social/V08G081V01504

DATOS IDENTIFICATIVOS**Responsabilidade penal e administrativa no ámbito financeiro-tributario**

Materia	Responsabilidade penal e administrativa no ámbito financeiro-tributario			
Código	V08G081V01943			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Aneiros Pereira, Jaime Lago Calvo, Francisco José			
Profesorado	Aneiros Pereira, Jaime			
Correo-e	fjlagocalvo@gmail.com janeiros@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Trátase de coñecer as consecuencias derivadas da comisión de ilícitos, tanto no ámbito penal como no estritamente tributario, cuxo prexudicado sexa o erario público.			
	Con iso preténdese dotar dos coñecementos precisos para, tanto no ámbito da Administración como das empresas, adoptar as medidas necesarias para evitar responsabilidades legais e, igualmente, coñecer as consecuencias da realización dunha infracción ou dun delito.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C66	CEI 19 - Ser capaz de identificar problemas tributarios que se expoñen nas empresas e saber utilizar os principais instrumentos para a súa resolución, mesmo desde un punto de vista interdisciplinar.
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer o réxime xurídico que, tanto no ámbito penal como no administrativo-financeiro, protexe o diñeiro público en todos os seus contornos	A2	B1 B4	C66	D1 D5

Contidos

Tema	
A protección dos intereses financeiros do Estado	O diñeiro público como ben xurídico protexido Ius puniendi de o Estado: Dereito Penal e Dereito Sancionador tributario. Principios punitivos comúns. Delitos tipificados en o Código Penal e en as Leis penais especiais.
A autoría e a participación nos ilícitos penais e administrativo-tributarios: sistemas de responsabilidade	Autoría e participación no Código Penal Autoría e participación delictiva nas infraccións administrativas e, en particular, nas tributarias Os sistemas de exoneración de responsabilidade para persoas físicas e xurídicas

As responsabilidades derivadas de a protección da recaudación do crédito público.	Delito fiscal. Infraccións tributarias na Lei Xeral Tributaria e nas Leis dos impostos Delito de contrabando. Infraccións de contrabando e o procedemento ante a Axencia Tributaria Delito de alzamiento de bens. Responsabilidade tributaria por actuacións que dificulten o embargo e por interposición de persoas na Lei Xeral Tributaria
Ilícitos derivados da administración de fondos públicos	Malversación de caudais públicos. Responsabilidade contable ante o Tribunal de Contas Fraude de subvencións. Infraccións en materia de subvencións na Lei Xeral de Subvencións Reintegro de subvencións e o seu procedemento na Lei Xeral de Subvencións e na normativa orzamentaria
Outros ilícitos relacionados coa Facenda Pública	Delito de Blanqueo de capitais. A normativa de prevención do blanqueo de capitais Delito contable. Infraccións contables tipificadas na Lei Xeral Tributaria O delito de falsidade en documento mercantil: facturación falsa Infraccións tributarias en materia de facturación na Lei Xeral Tributaria

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	34	60	94
Debate	1	0	1
Resolución de problemas	11	31	42
Aprendizaxe baseado en proxectos	5	5	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Presentación	1	0	1
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición, por parte do profesorado, das principais cuestións dogmáticas da materia, así como do réxime xurídico aplicable
Debate	Asistencia e participación activa en clase
Resolución de problemas	Trátase de que o alumnado sexa capaz de identificar e resolver as principais cuestións xurídicas, co apoio e dirección do profesorado. O obxectivo principal é conseguir unha participación activa en clase do alumnado ou que realice unha presentación por escrito deles.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Trátase de que o alumnado se achegue a problemas reais que xorden do contacto con asociacións e institucións, de xeito que baixo a supervisión do profesorado se poida dar una resposta axeitada as cuestións consultadas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición, polo profesorado, das principais cuestións xurídicas que plantexa a temática obxeto da materia. O carácter maxistral non impide a interacción co alumnado e a participación activa deste nas clases mediante exposicións, debates e outras modalidades.

Resolución de problemas	Explicación argumentada, por parte do estudiantado, das distintas alternativas xurídicas existentes ante uns feitos así como sobre a determinación das consecuencias xurídicas dos mesmos.
Debate	O profesorado da materia planificará e dirixirá o debate do alumnado sobre temas de interese
Aprendizaxe baseado en proxectos	Metodoloxía baseada na resolución de casos reais plantexados polo profesorado

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Aprendizaxe baseado en proxectos	O estudiantado que participe nesta metodoloxía voluntaria, poderá acadar a mesma cualificación que obtería a través de metodoloxía obligatoria de resolución de problemas. Polo tanto, trátase dunha alternativa na metodoloxía docente	20	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Avaliación do coñecemento da materia a través de probas de resposta curta ou test	40	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliaranse os coñecementos adquiridos dos contidos da materia que se impartiron	40	
Presentación	Asistencia e participación activa ás clases teóricas e prácticas	20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A calificación final da materia Responsabilidade penal e administrativa no ámbito financeiro e tributario determinase a partir da suma das calificacións obtidas na asistencia e participación na clase, na resolución de exercicios e problemas plantexados, na resolución de preguntas de desenvolvemento, e outras actividades. Tamén se contempla un exame final para o alumnado que non participe do sistema de avaliación continua, se ben neste caso deberá demostrarse o coñecemento dos distintos subtemas da materia.

2. Evaluación continua: Terase en conta a participación do alumnado nas sesións presenciais, tanto no plantexamento de preguntas como na aportación de respostas ás formuladas polo profesorado, a capacidade argumental e de desenvolvemento das distintas posicións xurídicas nos distintos supostos plantexados.

Para acollerse ao sistema de avaliación continua é necesario asistir con regularidade a todas as clases, salvo motivos xustificadas, e participar activamente nelas. Ello supón o 20 por cento da nota. Igualmente, faranse probas de preguntas obxetivas e test, que suporán o 40 por cento da nota.

Tamén se farán actividades de estudo de casos e de resolución de supostos, que deberán ser entregados polo alumnado para ser valorados e ello suporá o 40 por cento da nota. Na medida en que a participación na metodoloxía aprendizaxe-servizo é voluntaria, a súa participación terá o mesmo peso na nota aínda que elo supoña unha redución no número de supostos a resolver.

O exame final se realizará nos termos e condicións que regule el regulamento de estudantes ou a normativa de exámenes. Primeira convocatoria: O exame final, para quen non supere a avaliación continua, consiste na resolución dun suposto de feito para a súa resolución disporase dunha hora de da posibilidade de utilizar lexislación. Tamén haberá preguntas test e preguntas de desenvolvemento, que suporán un 33 por cento, respectivamente, da nota.

Segunda convocatoria: Rexirase polas mesmas normas e criterios da primeira convocatoria

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- ANEIROS PEREIRA, JAIME, **Las sanciones tributarias**, Marcial Pons, 2005
- AYALA DE LA TORRE, FRANCISCO JOSE, **Compliance**, Memento-El Derecho, 2016
- FABRA VALLS, MODESTO, **Prevención y represión del blanqueo de capitales**, Tirant Lo Blanch, 2015
- CUESTA MUÑOZ, JAVIER, **Tratado de Responsabilidades penales en la Administración local**, Cosital, 2015
- PELAEZ MARTOS, JOSE MARIA, **Manual de Prevención de Blanqueo de Capitales**, CISS, 2014
- RUIZ HIDALGO, CARMEN, **Responsabilidad tributaria por alzamiento de bienes en la nueva LGT**, Marcial Pons, 2009
- QUINTERO OLIVARES, G, **Comentarios a la reforma penal de 2015**, Aranzadi, 2016
- MARTIN FERNANDEZ, J, **La prevención del delito fiscal y del blanqueo de capitales a través del compliance**, Thomson Reuters Aranzadi, 2018
- GOMEZ TOMILLO, MANUEL, **Comentarios prácticos al Código Penal. Tomo I**, Thomson Reuters Aranzadi, 2017
- VV.AA., **Responsabilidad penal de la persona jurídica**, Wolters Kluwer, 2018
- Gómez Martín, V./ Corcoy Bidasolo, M., **Manual de Derecho penal, económico y de la empresa. Parte general y parte especial. Doctrina y jurisprudencia con casos solucionados**, 1ª, Tirant Lo Blanch, 2016
- AAVV, **Memento Práctico Penal y Económico de la empresa 2016-2017**, 1ª, Francis Lefevre, 2017
- Núñez Castaño E./ Galán Muñoz A., **Manual de Derecho Penal Económico y de la Empresa**, 1ª, Tirant Lo Blanch, 2017

Martinez- Buján Pérez, C., **Derecho Penal Económico y de la Empresa. Parte General**, 5ª, Tirant Lo Blanch, 2016

Martinez- Buján Pérez, C., **Derecho penal Económico y de la Empresa. Parte Especial**, 5ª, Tirant Lo Blanch, 2016

Nieto Martin, A./ Lascurain Sánchez, JA/ Blanco Cordero, I.: **Manual de cumplimiento penal en la empresa**, 1ª, Tirant Lo Blanch, 2015

Vives Antón, T./Orts Berenguer, E./Carbonell Mateu, JC./González Cussac, JL /Martínez Buján, C, **Derecho penal, Parte especial**, 5ª, Tirant Lo Blanch, 2017

Magdalena Cámara, M., **Aspectos Dogmáticos y Político criminales de las insolvencias punibles**, 1ª, Aranzadi, 2018

Bibliografía Complementaria

ANEIROS PEREIRA, JAIME, **El delito fiscal en Estudios Jurídicos en homenaje a Cesar Albiñana García Quintana**, IEF, 2008

BLANCO CORDERO, ISIDORO, **El delito de blanqueo de capitales**, Aranzadi, 2015

RUIZ HIDALGO, CARMEN, **La responsabilidad por levantamiento del velo como cláusula antielusiva**, 2016

VVAA, **Cuestiones penales a propósito de la reforma penal de 2015**, Dykinson, 2016

Demetrio Crespo, E/Nieto Martin, A., **Derecho penal económico y derechos humanos.**, 1ª, Tirant Lo Blanch, 2018

Feijoo Sánchez, B., **El delito corporativo en el Código Penal Español**, Thomson Reuters, 2016, 2ª, Thomson Reuters- Aranzadi, 2016

Ferre Olivé, J.C., **Trato de derecho Penal de delitos contra al Hacienda Publica y contra la seguridad Social**, 1ª, Tirant Lo Blanch, 2018

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Dereito penal I/V08G081V01302

Dereito penal II/V08G081V01402

Dereito financeiro e tributario I/V08G081V01603

Dereito financeiro e tributario II/V08G081V01701

DATOS IDENTIFICATIVOS**Réxime fiscal da empresa**

Materia	Réxime fiscal da empresa			
Código	V08G081V01944			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Muleiro Parada, Luís Miguel			
Profesorado	Aneiros Pereira, Jaime Muleiro Parada, Luís Miguel			
Correo-e	lmuleiro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Réxime Fiscal da Empresa constitúe unha profundización no estudo dos principais tributos que gravan o beneficio e as operacións dos empresarios, profesionais e sociedades. Así, a materia de estudo se centra na tributación dos rendementos das actividades económicas no IRPF, no Imposto sobre Sociedades e a tratamento tributario das operacións no IVE. Os contidos desta materia impártense en castelán (grupo en castelán: Réxime Fiscal da Empresa). Existe un segundo grupo da materia que se imparte integramente en inglés (grupo en inglés: Business Taxation).			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C65	CEI 18 - Coñecer os impostos directos e indirectos que resultan de aplicación ao exercicio dunha actividade empresarial ou profesional por parte de emprendedores, traballadores autónomos ou sociedades de capital.
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Identificar os problemas tributarios que se plantexan nas empresas e coñecer, interpretar e aplicar os principais instrumentos para a súa resolución	A2	B1	C65	D1
	A3	B2		D2
	A4	B3		D3
	A5	B4		D4
				D5

Contidos

Tema

LECCION 1: RÉXIME TRIBUTARIO DO EMPRESARIO INDIVIDUAL: IMPOSTO SOBRE A RENDA DAS PERSOAS FÍSICAS	Rendementos de actividades económicas. Determinación da base imponible: estimación directa normal e simplificada, estimación obxectiva. Reducións na base imponible. Integración e compensación de rendas. Base liquidable. Cuota tributaria. Xestión do imposto: autoliquidación, retencións e pagos a conta.
LECCION 2: RÉXIME TRIBUTARIO DO EMPRESARIO SOCIETARIO: IMPOSTO SOBRE SOCIEDADES	A base imponible: a corrección do resultado contable. Correccións de valor. Provisións. Operacións vinculadas. Subcapitalización. Prezos de transferencia. Gastos non deducibles. Exencións: por dobre imposición económica internacional e por rendas obtidas no extranxeiro. Redución por ingresos procedentes de determinados activos intanxibles. Compensación de BIN. Tipo de gravame e cuota. Deducións. Rexímenes especiais.
LECCION 3: RÉXIME TRIBUTARIO DO EMPRESARIO NON RESIDENTE: IMPOSTO SOBRE A RENDA DOS NON RESIDENTES	Formas de suxeición e réxime xurídico. Rendas obtidas a través de establecemento permanente: concepto, rendas imputables e réxime tributario. As rendas obtidas sen establecemento permanente. Xestión do imposto: autoliquidación, retencións, obriga de designar representante. O gravame especial sobre bens inmoables.
LECCION 4: IMPOSTO SOBRE O VALOR ENGADIDO	A base imponible: réxime xeral e regras especiais. A modificación da base imponible. Tipos de gravame e cuota tributaria. A repercusión do imposto. A rectificación de cuotas. A deución do imposto. A regra da prorrata. Devolucións. Rexímenes especiais para empresarios e profesionais: réxime simplificado, réxime da agricultura gandería e pesca, réxime dos bens usados, réxime das axencias de viaxes, réxime do comercio minorista, réxime dos grupos de entidades, réxime do comercio electrónico. Xestión do imposto: autoliquidacións, obras de documentación, a facturación do imposto.
LECCION 5: RÉXIME TRIBUTARIO DO COMERCIO EXTERIOR	Dereitos aduaneiros á importación: base imponible e cuantificación: o valor en Aduana e o TARIC. Os rexímenes aduaneiros especiais: tránsito, depósito, zonas francas, importación temporal e réxime de perfeccionamento, dereitos antidumping, despacho á exportación, exaccións reguladoras.
LECCIÓN 6: RÉXIME FISCAL DA EMPRESA FAMILIAR	Concepto xurídico-tributario de empresa familiar, constitución da empresa familiar, réxime tributario da tenencia, actividade e transmisión da empresa. O holding de empresa familiar

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	38	68
Resolución de problemas	14	21	35
Aprendizaxe-servizo	0	10	10
Observación sistemática	1	0	1
Presentación	0	15	15
Exame de preguntas obxectivas	6	15	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas, a interpretación dos resultados.
Aprendizaxe-servizo	O alumnado poderá participar voluntariamente en actividades titorizadas de aprendizaxe-servizo. A aplicación desta metodoloxía queda condicionada á súa aprobación na convocatoria ApS 24-25.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderanse e resolverán as dúbidas do alumnado respecto das actividades e/ou exercicios que se propuxeron para adquirir as competencias perseguidas. As sesións de tutorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia) baixo a modalidade de concertación previa.
Resolución de problemas	Atenderanse e resolverán as dúbidas do alumnado respecto das actividades e/ou exercicios que se propuxeron para adquirir as competencias perseguidas. As sesións de tutorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia) baixo a modalidade de concertación previa.

Aprendizaxe-servizo	As persoas que opten por este sistema contarán coa implicación do profesorado para alcanzar con éxito o obxectivo proposto. A aplicación desta metodoloxía queda condicionada á súa aprobación na convocatoria ApS 24-25.
---------------------	---

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Aprendizaxe-servizo	O alumnado poderá participar voluntariamente en actividades titorizadas de aprendizaxe-servizo. A aplicación desta metodoloxía queda condicionada á súa aprobación na convocatoria ApS 24-25.	Se calificará conjuntamente con a asistencia y participación en el 40 por ciento de la nota de evaluación continua.	A2 B1 C65 D1 A3 B2 D2 A4 B3 D3 A5 B4 D4 D5
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada e sistemática para describir e rexistrar as manifestacións do comportamento do alumnado. Asistencia regular e participación activa en clase e, no seu caso, asistencia a outras posibles actividades organizadas pola área de Dereito Financeiro e Tributario	40	A2 B1 C65 D1 A3 B2 D2 A4 B3 D3 A5 B4 D4 D5
Presentación	Presentación, exposición e debate na clase dun traballo individual acerca dunha temática específica da primeira parte da materia que preparará o alumnado e que se celebrará en sesión de seminario hacia a metade de cuadrimestre.	30	A2 B1 C65 D1 A3 B2 D2 A4 B3 D3 A5 D4 D5
Exame de preguntas obxectivas	O/a alumno/a que se acolla ao sistema de avaliación continua será avaliado a través de dunha proba final tipo test (30%). Os/as alumnos/as de avaliación global: a súa cualificación estará integrada polo 100% da cualificación obtida nun exame escrito, sendo diferente ao que realicen os/as alumnos/as de avaliación continua, no que se lle avaliarán de todas as competencias.	30	A2 B1 C65 D1 A3 B2 D2 A4 B3 D3 A5 B4 D4 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

1.-Segundo se establece no Regulamento sobre a avaliación, a cualificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado (aprobado polo Claustro da Universidade de Vigo o 18 de abril de 2023), o/a alumno/a deberá manifestar a súa intención de non acollerse ao sistema de avaliación continua conforme ao procedemento e na data establecidos polos órganos competentes do Centro. No caso de que o Centro non determine unha data concreta, indícarase polos profesores en primeiro día de clase.

2.- O/a alumno/a que se acolla ao sistema de avaliación continua será avaliado conforme aos seguintes criterios: 1º) Presentación dun traballo acerca dun tema específico da primeira parte da materia, realizarase a metade de cuadrimestre (30%), 2º) Proba tipo test, realizarase ao final do cuadrimestre (30%), 3º) Asistencia regular, participación activa en clase e actividades organizadas pola área de Dereito Financeiro e Tributario (40%). Para os efectos de poder realizar esta última avaliación controlarase a asistencia a clase e a participación activa.

3.- Os/as alumnos/as de avaliación global: a súa cualificación estará integrada polo 100% da cualificación obtida nun exame final escrito, que será diferente ao que realice o alumnado de avaliación continua. No exame de avaliación global avaliaránselles de todas as competencias.

4.- O exame final realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para ese efecto pola Xunta de Facultade para o curso académico 2024/2025.

ADVERTENCIA ESPECÍFICA PARA OS/AS ALUMNOS/AS QUE CONCORRAN Á CONVOCATORIA DE FIN DE CARRERA: No exame de Fin de Carreira a nota final estará integrada polo 100% da cualificación obtida no exame escrito. O exame de Fin de Carreira realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para ese efecto pola Xunta de Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

MALVÁREZ PASCUAL, L; MARTÍNEZ GÁLVEZ, P; RAMÍREZ GÓMEZ, S; SANCHEZ PINO, A.J., **Régimen Fiscal de la Empresa**, Última edición,

Bibliografía Complementaria

GARCÍA PRATS, F.A.; GARCÍA MORENO, V.A.; MONTESINOS OLTRA, S., **Tributación empresarial**, Última edición,

Compendio de textos legais da parte especial do Dereito Tributario de calquera das editoriais xurídicas coñecidas, Última edición, 2024

MARTÍN QUERALT, TEJERIZO LÓPEZ, CAYÓN GALIARDO (Directores), **Manual de Derecho Tributario. Parte especial**, Última edición, 2024

PÉREZ ROYO, F. (DIRECTOR), GARCÍA BERRO, F., PERÉZ ROYO, I., ESCRIBANO, F., CUBERO TRUYO, A., Y CARR, **Curso de Derecho Tributario. Parte Especial**, Última edición, 2024

MERINO JARA, I; LUCAS DURÁN, M.; CALVO VERGEZ, J.; FERNÁNDEZ AMOR, J.A.; GARCÍA CALVENTE, Y.; GARCÍA, **Derecho Tributario. Parte especial. Lecciones adaptadas al EEES**, Última edición, 2024

CAZORLA PRIETO, L.M.; CHICO DE LA CÁMARA, P., **Introducción al sistema tributario español**, Última edición, 2024

FERREIRO LAPATZA, J.J y otros., **Curso de Derecho Tributario**, Última Edición,

PITA GRANDAL, A.Mª. (Coordinadora), **Textos y casos prácticos de Derecho Financiero y Tributario II**, 2001,

CORDÓN EZQUERRO, T. (Dir), **Manual del impuesto sobre la renta de las personas físicas**, 2005,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito financeiro e tributario I/V08G081V01603

Dereito financeiro e tributario II/V08G081V01701

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito administrativo económico**

Materia	Dereito administrativo económico			
Código	V08G081V01945			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Otero Oitaven, Montserrat María			
Profesorado	Lareo Jiménez, Jacinto Otero Oitaven, Montserrat María Ruiz Cenicerós, Mauricio			
Correo-e	mootero@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia estúdase o significado e fundamentos das potestades da Administración en materia económica. En particular, a intervención pública na economía, as técnicas utilizadas, así como a reserva ao sector público de determinadas actividades económicas. Así mesmo, analízase a iniciativa pública económica e as técnicas de fomento do desenvolvemento económico.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Contidos

Tema

Lección 1.- Introducción ao dereito público da economía	1.- Aclaracións conceptuais 2.- A intervención pública na Economía: evolución e características
Lección 2.- A Constitución económica e financeira do Estado español	1.- Significado e contido da Constitución económica 2.- O principio de unidade da orde económica 3.- A actividade financeira pública 6.- A Administración Económica
Lección 3.- A reserva ao sector público de actividades económicas	1.- O artigo 128.2 CE. O servizo público como técnica de reserva 2.- O procedemento para efectuar as reservas 3.- A cuestión indemnizatoria
Lección 4.- O sector público económico: a empresa pública	1.- Formulación, concepto e clases de empresas públicas 2.- A empresa pública estatal 3.- A empresa pública autonómica 4.- O sector público e empresarial local
Lección 5.- A técnica de fomento do desenvolvemento económico. A actividade administrativa de policía ou limitación-control: as autorizacións, as declaracións responsables e as comunicacións.	1.- As técnicas de fomento 2.- As subvencións. Réxime competencial 3.- Réxime xurídico das subvencións públicas 4.- A actividade Administrativa de policía ou limitación-control. 5.- As autorizacións: as licenzas. As declaracións responsables e as comunicacións.
Lección 6.- A contratación do Sector Público	1.- Antecedentes 2.- Réxime xurídico 3.- Tipos contractuais 4.- Aspectos económicos e temporais do contrato e contido mínimo 5.- As partes da relación contractual 6.- Actuacións preparatorias dos contratos 7.- Criterios de valoración das ofertas e de adxudicación dos contratos 8.- Procedementos de adxudicación 9.- A execución dos contratos

Lección 7.- A regulación administrativa dos sectores económicos

- 1.- Medioambiente e Urbanismo
- 2.- Economía
- 3.- Agricultura
- 4.- Gandería
- 5.- Montes
- 6.- Pesca
- 7.- Portos
- 8.- Turismo
- 9.- Comercio
- 10.- Industria
- 11.- Xogos de sorte e azar
- 12.- Banca
- 13.- Enerxía
- 14.- Telecomunicacións
- 15.- Televisión e radio
- 16.- Infraestructuras e transportes
- 17.- Servizos postais
- 18.- Sanidade
- 19.- Política Social
- 20.- Infraestructuras e mobilidade
- 21.- Emprego
- 22.- Cultura
- 23.- Educación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	12	16	28
Lección maxistral	30	11	41
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	36	37
Traballo	9	34	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Análises de casos prácticos relacionados cos contidos da asignatura.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O profesor atenderá as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe
Estudo de casos	O profesor atenderá as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe
Probos	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	O profesor resolverá todas as dúbidas que de maneira individual se lle expoñan polos alumnos dedicando ao efecto o tempo preciso.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O profesor atenderá as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Probos para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	40	

Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu. Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	30
Traballo	O alumnado presentará o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática dun tema obxecto de estudo. Realizarase de maneira individual ou en grupo.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Ao comezo do curso o alumno/a poderá optar de forma expresa polo sistema de:

- avaliación continua, ou
- proba final

A formalización da opción farase nun documento que lle entregará o profesor/a.

Primeira convocatoria de exame (maio): Os alumnos/as que opten polo sistema de avaliación continua, que supón a asistencia regular a clases (mínimo o 80%) tanto as correspondentes a sesións maxistras como as de carácter práctico, a resolución de casos, a participación nas prácticas propostas polo profesor e na realización, se procede dalgún exame tipo test antes da finalización da materia, serán cualificados cunha porcentaxe do 30 %. Valorarase cun 40% a elaboración dun traballo individual ou colectivo que será exposto polos alumnos/as sobre as materias e o 30% restante a nota da proba final. Para poder ter en conta as cualificacións obtidas durante o curso, os alumnos/as que opten por avaliación continua, en todo caso deberán aprobar a proba escrita final. En caso contrario, serán avaliados unicamente atendendo á cualificación obtida na proba final. Os alumnos/as que optasen pola proba final serán cualificados, única e exclusivamente, por dita proba de preguntas curtas ou preguntas a desenvolver (100% da nota).

Segunda convocatoria de exame (xullo): Os alumnos/as do sistema de avaliación continua reservarase a cualificación da devandita avaliación (asistencia, casos e prácticas) e, por tanto, a proba final puntuarase co 30% da nota. A nota final obterase da suma da nota da avaliación continua do curso e a da nota da nova proba final.

Convocatoria fin de carreira: O 100% da nota obterase da realización dunha proba final de preguntas curtas a desenvolver.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

RIVERO ORTEGA, RICARDO, **Derecho Administrativo Económico**, 8ª edición, Marcial Pons, Ediciones Jurídicas y Sociales, 2018

Burzaco Samper, María. Codes Calatrava, José María. García Sedano, Tania. Magide Herrero, Mariano, **Derecho Administrativo Económico**, Primera, Dykinson, 2018

Laguna de Paz, José Carlos., **Derecho Administrativo Económico**, Primera, Aranzadi, 2016

BERMEJO VERA, JOSÉ, **Derecho Administrativo. Parte especial**, última edición, Thomson,

Bibliografía Complementaria

COSCULLUELA MONTANER, Luis.; LÓPEZ BENÍTEZ, Mariano.; **Derecho Público Económico**, 4ª, Iustel, 2011

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito administrativo I/V08G081V01401

Dereito administrativo II/V08G081V01503

DATOS IDENTIFICATIVOS**Constitución económica**

Materia	Constitución económica			
Código	V08G081V01946			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Riquelme Vázquez, Pablo			
Profesorado	Riquelme Vázquez, Pablo			
Correo-e	priquelme@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A constitución económica comporta unha visión e comprensión de o conxunto de as transformacións en a organización de o público en o constitucional, de as transformacións de as ordes económicas, xurídicos e sociais e as consecuencias en os procesos de integración *supraestatal desde unha perspectiva interdisciplinar.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Contidos

Tema

Tema 1. Mercado, Estado, forma xurídica e sociedade Civil.	<p>1.1. Orixe do concepto "sociedade civil"</p> <p>1.2. A sociedade civil, e a estrutura económica e social</p> <p>1.3. A sociedade civil e o Estado</p> <p>1.4. Os axentes económicos, a intervención do Estado na economía e a ordenación do mercado interior</p>
Tema 2. O Estado social, o Fordismo, o Keynesianismo e nova organización do público no constitucionalismo do século XX.	<p>2.1 A crise do Estado liberal</p> <p>2.2. O modo de desenvolvemento industrial fordista-keynesiano e o Estado do benestar</p> <p>2.3. O Estado social</p> <p>2.4. A regulación económica: tendencia e desafíos</p>
Tema 3. Constitucionalismo e teoría económica da democracia.	<p>3.1 Constitución e sistema económico</p> <p>3.2. A Constitución económica como marco xurídico para o funcionamento da actividade económica</p> <p>3.3. O constitucionalismo económico como garante do Estado democrático</p> <p>3.4. A evolución do constitucionalismo económico: da Constitución da República de Weimar ás contemporáneas constitucións.</p>
Tema 4. Constitucionalismo e novas institucións económicas.	<p>4.1. A Constitución económica española: consideracións introdutorias</p> <p>4.2. A liberdade de empresa e a economía de mercado: análise do art. 38 CE</p> <p>4.3 O sector público e a actividade económica na Constitución económica española: interese xeral, iniciativa pública e servicios esenciais</p> <p>4.4. A planificación da actividade económica</p>

Tema 5. Constitución económica: relacións intergubernamentais e procesos de integración supraestatais.	5.1. A equidade económica territorial 5.2. As organizacións internacionais para asuntos económicos: FMI, Banco Mundial, OMC e OIT. 5.3. As organizacións internacionais para a protección dos dereitos humanos. 5.4. A Constitución económica española e a súa compatibilidade coa normativa da UE.
Tema 6. Constitución económica: o Dereito da Unión Europea e Constitución española.	6.1. A Constitución económica da Unión Europea 6.2. O sistema de competencias na Constitución económica europea 6.3. A produción normativa na Unión Europea 6.4. A gobernanza económica da Unión Europea
Tema 7. Nova dogmática do Dereito constitucional: a constitución económica e o Dereito comparado.	7.1 Estado social e mercado: unha aproximación desde o constitucionalismo 7.2. Dereitos fundamentais e mercado: as transformacións do constitucionalismo social 7.3. As transformacións do dereito á propiedade privada 7.4. O dereito á vivenda e a protección fronte á pobreza

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	20	40
Aprendizaxe baseado en proxectos	10	10	20
Seminario	15	58	73
Autoavaliación	3	0	3
Estudo de casos	4	5	9
Proxecto	3	0	3
Exame oral	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Actividades enfocadas na solución do problema exposto inicialmente que será o eixo do desenvolvemento do proxecto, que consistirán en interpretar datos, investigar, discriminar información, expor hipótese e conclusións.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a *tutorías de despacho.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seminario	Probas nas que se valorará dos logros do alumnado en función dos obxectivos propostos por medio de exposicións e debates	30	

Autoavaliación	Probas obxectivas encamiñadas a que os estudantes poidan asumir e ser conscientes dos seus puntos fortes e débiles no seu propio proceso de aprendizaxe	20
Estudo de casos	Avaliarase a resolución de casos relacionados coa materia e as prácticas. Avaliaranse os diversos exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante. Utilizaranse no seu caso para medir o grao de coñecemento das materias, para o que se poderán utilizar probas de preguntas curtas e tipo test, o resultado dos debates e exposicións.	20
Proxecto	O alumnado deberá resolver problemas, interpretar datos, investigar, discriminar información, presentar solucións e conclusións.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2024-2025.

A avaliación será baseada en proxectos nos que o alumnado terá que resolver problemas, interpretar datos, investigar, discriminar información, expor hipótese e conclusións. A avaliación farase durante todo o proceso do proxecto. Será condición imprescindible para a aprobación no proxecto a asistencia, a realización das distintas actividades esixidas para o seu desenvolvemento e a presentación final dos resultados.

Será condición imprescindible para contabilizar a avaliación continua obter un mínimo de 5 sobre 10 no proxecto. Aqueles alumnos que, por circunstancias persoais ou profesionais, non poidan participar de maneira presencial continuada no desenvolvemento do curso poderán presentar por escrito os diferentes traballos realizados ao mesmo tempo que os asistentes. Isto suporalle un 40% da avaliación final e a proba oral o outro 60% da avaliación final. Tanto estes últimos alumnos como os anteriores gozarán de atención personalizada nas tutorías individualizadas (previa cita) cando así o desexen.

NA SEGUNDA CONVOCATORIA diferenciaranse as seguintes modalidades:

- Para os alumnos presenciais: terán que ser avaliados daquela parte da programación docente que non superasen durante o curso.
- Para aqueles alumnos que participan, aínda que non o fan de maneira presencial na súa totalidade: terán que superar aquela parte da programación docente que non superasen.
- Para aqueles alumnos que se presentasen só a una avaliación final e non a superasen: deberán repetir esa mesma modalidade de avaliación na súa totalidade.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA. A avaliación constará de dúas preguntas de resposta longa e o desenvolvemento dun caso práctico. As preguntas de resposta longa valerán un 50% da nota final; o desenvolvemento dun caso práctico valerá o 50% da nota final.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Heller, Hermann, **Teoría del Estado**, 9786071626349, 2ª, FCE, 2015

García-Pelayo, Manuel, **Las transformaciones del Estado contemporáneo**, 9788420621968, 14ª, Alianza, 2005

García Vitoria, Ignacio, **La libertad de empresa: ¿un terrible derecho?**, 978-84-259-1421-8, CEPC, 2010

Nicol, Danny, **The Constitutional Protection of Capitalism**, 9789004179080, OUP, 2010

VV. AA., **La Constitución económica. Actas de las XVII Jornadas de la Asociación de Letrados del Tribunal Constitucional**, 978-84-259-1543-7, CEPC, 2012

Barcelona Llop, Javier, **Propiedad, privación de la propiedad y expropiación forzosa en el sistema del Convenio Europeo de Derechos Humanos**, 978-84-259-1559-8, CEPC, 2013

Rodrik, Dani, **La paradoja de la globalización: la democracia y el futuro de la economía mundial**, 978-84-95348-61-6, Antoni Bosch, 2012

Weber, Max, **Economía y sociedad**, 9786071620897, 3ª, FCE, 2014

Rodríguez de Santiago, José María, **Artículo 33**, 978-84-936812-0-3, BOE / CEPC, 2018

Bibliografía Complementaria

Kelsen, Hans, **Teoría general del derecho y del Estado**, FCE, 1995

Schmitt, Carl, **Teoría de la constitución**, Alianza, 1983

Mortati, Costantino, **La Constitución en sentido material**, CEPC, 2000

Bergareche Gros, Almudena, **La Costituzione in senso materiale: l'importanza della realtà dell'organizzazione**, Milano, 2001,

Keynes, John Maynard, **Teoría general de la ocupación, el interés y el dinero**, FCE, 1965

Becker, Gary Stanley, **El Capital humano : un análisis teórico y empírico referido fundamentalmente a la educación**, Madrid, 1983,

Buchanan, James M., **Economía constitucional**, Madrid , 1993,

Buchanan, James M. y Tullock, Gordon, **El Cálculo del consenso : fundamentos lógicos de la democracia constitucional**, Madrid, 1980,

Coase, R. H., **La Empresa, el mercado y la ley**, Madrid, 1994,

Ramió, Carles y Ballart, Xavier, **Teoría de la organización (selección de textos)**, Madrid, 1993,

Schumpeter, Joseph Alois, **Capitalismo, Socialismo y Democracia. Volúmenes I y II**, 2015

Schumpeter, Joseph Alois, **Historia del análisis económico**, 1994

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Dereito do comercio internacional/V08G081V01936

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Dereito administrativo económico/V08G081V01945

Dereito do comercio internacional/V08G081V01936

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Dereito: Dereito constitucional I/V08G081V01103

Economía: Principios de economía/V08G081V01201

Dereito da Unión Europea/V08G081V01304

Dereito internacional público/V08G081V01303

Dereito internacional privado/V08G081V01602

Outros comentarios

La materia será impartida por la Profesora Mª Hylma Alcaraz Salgado. Para cualquier duda al respecto diríjase a:

maria.hylma.alcaraz.salgado@uvigo.gal

DATOS IDENTIFICATIVOS**Réxime xurídico da responsabilidade patrimonial da administración (contractual e extracontractual)**

Materia	Réxime xurídico da responsabilidade patrimonial da administración (contractual e extracontractual)			
Código	V08G081V01947			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Otero Oitaven, Montserrat María			
Profesorado	Otero Oitaven, Montserrat María			
Correo-e	mootero@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia estúdase a evolución e fundamentos da responsabilidade patrimonial da Administración, a regulación vixente e configuración da mesma, os presupostos e o procedemento da responsabilidade patrimonial da Administración			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.			
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica			
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar			
C16	CE20 - Ser capaces de entender correctamente os documentos que integran con carácter xeral un expediente administrativo e de actuar conforme a Dereito nun procedemento, tanto desde da posición da Administración como desde a das persoas e empresas interesadas			
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.			
D2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.			
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos mecanismos e institucións xurídico - administrativas propias da responsabilidade patrimonial da Administración, manexar con soltura o sistema de fontes obxecto de estudo e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo	A1	B1	C16	D1
	A3	B3		D2
	A4	B4		D5

Contidos

Tema				
I. A RESPONSABILIDADE DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS	1. Introducción 2. Evolución histórica 3. Concepto 4. Clases 5. Regulación			

2. NACEMENTO DA RESPONSABILIDADE PATRIMONIAL DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS	<ol style="list-style-type: none"> 1. A lesión patrimonial 2. Actividades determinantes do dano 3. A antixuridicidade 4. Imputación do dano á Administración Pública 5. A relación de causalidade
3. OS SUXEITOS DA RESPONSABILIDADE PATRIMONIAL DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Suxeitos da relación xurídica 2. O titular do dereito á indemnización <ol style="list-style-type: none"> 2.1. O suxeito activo da relación 2.2. Capacidade, lexitimación e representación 2.3. Pluralidade de interesados 3. O responsable <ol style="list-style-type: none"> 3.1. O suxeito pasivo da relación 3.2. Pluralidade de suxeitos responsable 4. O asegurador
4. O OBXECTO DA RESPONSABILIDADE PATRIMONIAL DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS	<ol style="list-style-type: none"> 1. A reparación do dano 2. A indemnización
5. PROCEDEMENTOS PARA FACER EFECTIVA A RESPONSABILIDADE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Procedementos de responsabilidade patrimonial 2. Requisitos do procedemento <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Requisitos subxectivos 2.2. Requisitos obxectivos 2.3. Prazo 3. O procedemento administrativo xeneral para esixir a responsabilidade patrimonial das Administracións Públicas 4. O procedemento abreviado
6. A RESPONSABILIDADE DAS AUTORIDADES E PERSOAL DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto 2. Clases 3. Regulación 4. Requisitos <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Requisitos subxectivos 4.2. Requisitos obxectivos 5. Procedemento
7. OUTROS SUPOSTOS DE RESPONSABILIDADE PATRIMONIAL	<ol style="list-style-type: none"> 1. Responsabilidade derivada de actos legislativos 2. Responsabilidade do estado derivada das relacións internacionais 3. Responsabilidade do Estado polo funcionamento da Administración de Xustiza

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	31	10	41
Estudo de casos	12	16	28
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	38	40
Traballo	8	34	42

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos principais da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices fundamentais, que serán obxecto de avaliación nas probas
Estudo de casos	Formulación e resolución de casos e supostos prácticos sobre os contidos da materia. O docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentenzas, etc., co fin de coñecerlos, interpretalos e, no seu caso, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos e completar os coñecementos teóricos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O profesor atenderá as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Estudo de casos	O profesor atenderá as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Probas	Descrición

Exame de preguntas obxectivas	O profesor resolverá todas as dúbidas que de maneira individual expóñalle o alumnado dedicando ao efecto o tempo preciso sobre a resolución da proba tipo test.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O profesor atenderá as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	B3 B4	C16	D1 D5	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de problemas e/ou exercicios durante as clases prácticas ou no tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode ser presencial e non presencial.	30	A3 A4	B3 B4	C16	D1 D5
Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma escrita.	30	A3 A4	B1 B3 B4	C16	D1 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Ao comezo do curso o alumno poderá optar de forma expresa polo sistema de avaliación continua ou polo sistema de proba final formalizando a opción nun documento que lle entregará o profesor. Primeira convocatoria de exame (maio): Os alumnos que opten polo sistema de avaliación continua, que supón a asistencia regular a clases tanto as correspondentes a sesións maxistras como as de carácter práctico, a resolución de casos, a participación nas prácticas propostas polo profesor e na realización dun exame tipo test antes da finalización da materia, serán cualificados cunha porcentaxe do 30% nos casos prácticos, o 40% na avaliación tipo test e 30% na elaboración e exposición dun traballo individual ou colectivo. Para poder ter en conta as cualificacións obtidas durante o curso, os alumnos que opten por avaliación continua, en todo caso deberán aprobar o exame tipo test.

Os alumnos que optasen pola proba final serán cualificados, única e exclusivamente, por dita proba de preguntas curtas (100% da nota).

Segunda convocatoria de exame (xullo): Os alumnos do sistema de avaliación continua reservarase a cualificación da devandita avaliación (asistencia, casos e prácticas) e, por tanto, a proba final puntuarase co 40% da nota.

Convocatoria fin de carreira: O 100% da nota obterase da realización dunha proba final de preguntas curtas a desenvolver.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

GONZÁLEZ PÉREZ, JESÚS, **Responsabilidad patrimonial de las Administraciones Públicas**, Última edición,

ABOGACÍA GENERAL DEL ESTADO, **Manual de responsabilidad pública**, Última edición,

QUINTANA LÓPEZ, TOMÁS (dir.), **La responsabilidad patrimonial de la Administración Pública**, Última edición,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito administrativo I/V08G081V01401

Dereito administrativo II/V08G081V01503

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas externas**

Materia	Prácticas externas			
Código	V08G081V01981			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Farto Piay, Tomás			
Profesorado	Farto Piay, Tomás			
Correo-e	tfarto@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia optativa "práctica externas" ten como obxectivo aplicar os coñecementos teóricos adquiridos no Grao en Dereito á práctica.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C7	CE7 - Reconstruír e avaliar argumentacións xurídicas complexas
C16	CE20 - Ser capaces de entender correctamente os documentos que integran con carácter xeral un expediente administrativo e de actuar conforme a Dereito nun procedemento, tanto desde da posición da Administración como desde a das persoas e empresas interesadas
C23	CE29 - Ser capaz de manexar fontes xurídicas informatizadas
C33	CE41 - Saber interpretar e aplicar as normas que regulan os dereitos fundamentais así como as súas garantías
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Aplicar os coñecementos teóricos á práctica.	A1	B1	C7	D1
	A2	B2	C16	D2
	A3	B3	C23	D3
	A4	B4	C33	D4
	A5			D5

Contidos

Tema	
Realización das prácticas externas	Colaboración con tarefas relacionadas co ámbito xurídico en empresas, despachos, administración e institucións públicas de interese xurídico.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas de forma autónoma	0	9	9
Prácticum, Practicas externas e clínicas	135	0	135

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de problemas e elaboración polo/a alumno/a das memorias previstas na normativa de prácticas externas da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo.
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Realización da práctica externa na empresa ou institución pública asignada ao estudante de conformidade coa normativa de prácticas externas do grado en Dereito da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo da Universidade de Vigo

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Atención personalizada polo/a titor/a externo/a e académico/a
Resolución de problemas de forma autónoma	Atención e resolución de dúbidas, durante a fase de elaboración de memorias, polo titor/a académico/a

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas de forma autónoma	Elaboración e presentación do informe realizado polo alumnado	50	A1	B1	C7	D1
			A2	B2	C23	D2
			A3	B3	C33	D3
			A4	B4		D4
			A5			D5
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Informe realizado polo titor da entidade na que o estudante realice as prácticas.	50	A1	B1	C7	D1
			A2	B2	C23	D2
			A3	B3	C33	D3
			A4	B4		D4
			A5			D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

- 1.- Segunda oportunidade : avaliaranse as competencias e aspectos non superados na primeira convocatoria.
- 2.- Segundo a normativa de Prácticas externas, a avaliación das prácticas levarase a cabo polo titor/a académico/a asignado ao alumnado. O devadito titor académico/a elaborará un Informe de Valoración Final no que determinará a cualificación final, tendo en conta que para poder superar a materia, é necesario non faltar inxustificadamente a máis dun 10% das horas que conforman a práctica, así como entregar ao titor/a académico/a no prazo de quince días naturais a contar desde o día en que conclúen as prácticas, ao Informe de Prácticas Externas, axustándose ao modelo incorporado ao Anexo I da presente normativa.
- 3.- A calificación, sobre 10 puntos, será o resultado da suma dos seguintes elementos:
 - o 50% da calificación, sobre 10 puntos, que figure no Informe de Seguimento emitido polo titor/a da entidade externa.
 - o 40% da calificación, sobre 10 puntos, que o titor/a académico outorgue ao informe das prácticas externas entregada polo alumnado.
 - o 10% restante da calificación, sobre 10 puntos, atribuirase polo titor académico en atención a valoración global que realice do conxunto da actividade desenvolvida polo alumno/a. En particular, deberá tomar en consideración o nivel de cumprimento global durante todo o período de prácticas.

Bibliografía. Fontes de información
Bibliografía Básica
Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Recomendase completar esta guía coa lectura da normativa do Centro relativa as Prácticas Externas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	V08G081V01991			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Louredo Casado, Sara			
Profesorado	Louredo Casado, Sara			
Correo-e	saralouredo@uvigo.es			
Web				
Descrición	Elaboración dun traballo sobre un tema englobado nalgunha das materias impartidas na titulación xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Buscar, ordear e estruturar información sobre un tema de interese xurídico cun comportamento ético correcto, o que se concretará na inclusión de citas bibliográficas para indicar as fontes consultadas.	A1	B1	D1
Coñecer, comprender, interpretar e aplicar críticamente fontes xurídicas.	A2	B2	D2
Expresarse correctamente coa linguaxe técnica propia do ámbito xurídico.	A3	B3	D3
	A4	B4	D4
	A5		D5

Contidos

Tema	
Calquera tema relacionado coas materias do Grao en Dereito	Calquera subtema relacionado coas materias do Grao en Dereito

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	4	135	139

Traballo	0.5	10.5	11
----------	-----	------	----

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	De forma individual pero titorizada, o estudante elaborará un documento sobre un tema da materia. Este traballo autónomo do estudante inclúe a identificación de fontes de información, lectura e manexo de información, recollida de información e a redacción e edición final do traballo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Traballos tutelados

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballo Valorarase o contido do traballo así como a súa estrutura: introdución, xustificación, obxecto de estudo, conclusións, bibliografía e outras fontes de información. Así mesmo, valorarase a capacidade de expresión oral e escrita do/do futuro/a graduado/a.	100	A1	B1	D1
		A2	B2	D2
		A3	B3	D3
		A4	B4	D4
		A5		D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para a presentación e defensa pública do Traballo Fin de Grao é requisito previo imprescindible superar a totalidade do resto das materias do plan de estudos do Grao en Dereito. As datas de defensa pública do Traballo Fin de Grao son aprobadas pola Xunta de Facultade e publicadas na web da Facultade. Igualmente, se comunicarán aos alumnos/as ao inicio de cada curso académico na plataforma Moovi.

Por normativa relativa a dobres titulacións, no caso do PCEO é imprescindible ter superadas tamén todas as materias tanto da titulación de ADE como de Dereito para defender ambos traballos. Non é posible a escisión por titulacións.

En relación coa avaliación, o actual sistema aprobado na Facultade de Ciencias Xurídicas indica que a defensa do traballo pode ter lugar ante un tribunal unipersonal, obtendo un máximo de 8 puntos, ou ante un tribunal colexiado na data prevista, pudiendo obter un máximo de 10 puntos.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Universidade de Vigo, **Reglamento Uvigo para a realización de traballos fin de grao**, Última modificación

Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo, **Normativa interna para elaboración de traballo fin de grao**, Última modificación

Bibliografía Complementaria

ERRER, V.; CARMONA, M.; SORIA, V., **El trabajo de fin de grado: guía paraestudiantes, docentes y agentes colaboradores**, McGraw-Hill/Interamericana de España, Última

FONDEVILA GASCÓN, J.F.; OLMO ARRIAGA, J.L., **El trabajo fin de grado en las ciencias sociales y jurídicas: guía metodológica.**, Ediciones Internacionales Universitarias, Última

GARCÍA SANZ, M.P.; MARTÍNEZ CLARES, P., **Guía práctica para la realización de trabajos fin de grado y trabajos fin de máster**, Universidad de Murcia, Última

JIMÉNEZ ALEMÁN, A. A., **Competencias a validar a través del trabajo de fin de grado en derecho**, Última

MIRÓN CANELO, J.A., **Guía para la elaboración de trabajos científicos: grado, máster y postgrado**, Rego, Última

Recomendacións

Outros comentarios

Dunha banda convén sinalar que, para a presentación e defensa pública do Traballo Fin de Grao, é requisito previo

imprescindible superar todas as materias restantes do plan de estudos do Grao en Dereito. No caso do PCEO esta norma aplícase tanto ás materias de Dereito como de ADE, que son requisito para que o/a alumno/a poida efectuar ambas defensas.

Doutra banda, sintetízase a continuación o Anexo III da Normativa interna do centro para a elaboración do traballo de fin de Grao en Dereito e en Relacións Laborais e Recursos Humanos (no que segue: NITFG). A NITFG está dispoñible en:

https://fccxxt.webs.uvigo.es/images/docs/facultade/normativa/tfg/Normativa_TFG.pdf

O devandito anexo contén ás normas de presentación dos Traballos de Fin de Grao:

- Os TFG poderán presentarse e defenderse en galego, castelán ou calquera outra lingua que contemple a memoria das titulacións.
 - Os TFG que se presenten deberán conter necesariamente o plantexamento do tema, o seu desenvolvemento e as conclusións obtidas. Así mesmo, os TFG irán precedidos de tres apartados previos: un resumo (en castelán ou galego e inglés) seguido dunha listaxe de palabras clave do estudo (en castelán ou galego e inglés), unha listaxe de abreviaturas e un sumario global.
 - Os traballos terán una extensión comprendida entre as 30 e 50 páxinas. Os anexos non se terán en conta no cómputo total de páxinas sinalado anteriormente.
 - Os traballos deberán remitirse en letra Times New Roman tamaño 12 e terán entreliñado de 1,5. As notas ao pé de páxina terán tamaño 10 da mesma letra e entreliñado sinxelo (1,0).
 - As marxes superior, inferior, esquerda e dereita do documento serán de 2,5 cm.
 - A presentación deberá conter unha portada na que conste o título do traballo, a autor ou autor, a titora ou titor, o curso académico, a convocatoria e a titulación.
 - Os epígrafes seguirán a enumeración árabe co seguinte formato: 1. Maiúscula grosa. 1.1 Minúscula grosa. 1.1.1 Minúscula grosa cursiva. a) Minúscula cursiva.
 - As citas e referencias bibliográficas deben seguir as pautas máis comúns ás que se adaptan as investigacións xurídicas. O alumnado interesado atopará máis detalles sobre esta cuestión nas páxinas 21 e seguintes da NITFG.
 - Nos TFG debe incluírse un epígrafe final no que se recolla toda a bibliografía, ordenada alfabeticamente, que se consultou para a súa elaboración.
 - As notas ao pé irán incluídas ao longo do texto, segundo se vaian precisando, e non ao final do traballo.
-